

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 9

Vasario-February 27, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Naujasis Lenkijos min. pirminkas Wojciech Jaruzelski savo kalboje prašė duoti jam 90 dienų be streikų, kad jis galėtų sutvarkyti krašto ūkinę krizę. Unija iš principo pritaria streikų sustabdymui, bet pageidauja, kad ji būtų pripažinta ir respektuojama vyriausybės bendrininke socialiniuose reikaluose.

Jokiam blokam nepriklausančių valstybių užs. reik. ministerių konferencija, nežiūrint sovietų bloko priešinimosi, priėmė rezoliuciją, raginančią atitraukti švėtimas karines pajėgas iš Afganistano ir Kambodijos, skatinančią Iraką ir Iraną pasiskelbti paliaubas ir reiškiančią susirūpinimą dėl Indijos vandenyne sukarinimo.

Sov. S-gos lėktuvo nelaimėj prie Leningrado žuvo ne tik Ramioje vandenyno karo laivyno ir karo aviacijos viršininkai ir laivyno politinis komisaras, bet ir dar apie 70 karininkų, kurių tarpe buvo 24 generolai ir admiralai. Visi jie dalyvavo Leningrade vykusioje konferencijoje dėl sovietų jūrinių moralės pakėlimo.

Lenkijos vyriausybė sutiko patenkinti Lodzės universiteto studentų reikalavimus: panaikinti privalomą marksizmo-leninismo paskaitų lankymą ir leido studentams organizuoti nepriklausomą studentų uniją.

JAV vyriausybė paskelbė, kad ji turi tikrų įrodymų, jog Sov. S-ga ir Kuba aprūpina ginklais centrinės Amerikos kairiuosius partizanus, šiuo metu ypač veikiančius Salvadore. Ji pasiuntė savo atstovą painformuoti apie tai s avo sąjungininkus ir susitariti su jais dėl bendros politikos su sovietų bloko valstybėmis.

Sov. S-ga staiga vėl pradėjo išdavinėti išvažiavimo vizas norintiems emigruoti žydams. Nuo sausio vidurio tik Maskvoj per mėnesį išduodama iki 2,000 vizų, o 1980 per tą patį laikotarpį buvo duodama tik 850 vizų.

Salvadoro kairiesiems partizanams nepavykus laimėti kovų su vyriausybės kariuomene, užsienio valstybių krikščionių demokratų ir socialdemokratų partijų partizanams teikiama parama sumažėjo. Partijos dabar spaudžia partizanus surasti su vyriausybe politinį sprendimą.

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Filipinuose, įspėjo kunigus, vienuolius ir vienuoles kreipti daugiau dėmesio į apaštalavimą, o ne politikavimą. Pačiam krašto prezidentui Ferdinand E. Marcos girdint, jis pareiškė, kad kiekviena vyriausybė turi gerbti žmogaus teises net ir išimtiniais atvejais ir kovoti su žmonių skurdą.

JAV sutiko su Prancūzijos siūlymu, kad Nato ir Varšuvos pakto valstybių kariuomenių judėjimai būtų sekami visam ruože nuo Atlanto iki Uralo kalnų. Bet Sov. S-gos atstovas Madrido konferencijoj tuoj pat pareiškė, kad Sov. S-ga su tokiu siūlymu nesutinka, nes anksčiau buvo sutarta painformuoti tik apie sovietų kariuomenės judėjimą, vykstantį 150 km ruože nuo Sov. S-gos sienos.

J. T. žmogaus teisių komisija Ženevoj pasmerkė Izraelio politiką okupuotose arabų žemėse. JAV, Kanada ir Australija nuo balsavimo susilaikė.

JAV numato parduoti Jordanui 24 prieštankinius malūnsparnius, ginkluotus tiksliai vairuojamom TOW raketom.

VYSK. J. STEPONAVIČIAUS JUBILIEJAUS VILNIUJE

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 45

*Tavęs laukia Vilnius!
Čia Tavo namai,
Čia grįžtančio laukia
Našlaičiai vaikai!*

Liūdna ir gaudu vilniečiams, — jau greitai bus 20 metų kaip sostinė nemato savo Ganytojo, — jis ištremtas; nėra katedros, — ji išniekinta. Daugybė jaunimo, kurie niekada dar nematė savo vyskupo, o ir suaugę ne visi jį prisimena.

Ir štai džiugi žinia, labai tyliai pasakoma į ausį: „Į Vilnių atvažiuoja J.E. vysk. Julijonas Steponavičius švęsti savo 25 metų vyskupystės jubiliejų!“ Sukruto subruzdavo jaunimas: kaip geriau sutikti savo Ganytoją? Vieni pynė ažuolų lapų vainikus, kiti ruošė sostą, tretį ieškojo geriausių gėlių... Jūs visus jungė viena mintis — padaryti kuo daugiau džiaugsmo savo Ganytojui. Bet ta pakili nuotaika ne visų veiduose. Paslaptingai sklinda gandai: negalima garsiai skelbti apie vyskupą atvažiavimą, kažkas to nenori... negalima daryti didelių iškilnių, nepuošti bažnyčios išorės, tenebūna iškilmingų garbės vartų, nes kažkam gali būti nemalonumų... Todėl apie vyskupą atvažiavimą paskutinį sekmadienį, vos likus kelioms dienoms iki jubiliejaus, Vilniuje teišdriso paskelbti tikintiesiems tik Šv. Mikalojaus ir Žvėryno bažnyčiose!

Rugsėjo 10 d. 18:30 val. daugybė jaunimo, pasipuošiusio baltais ir tautiniais drabužiais, išsirikavo Šv. Mikalojaus bažnyčios šventoriuje. Visų rankose gėlės, vainikai, o veiduose džiaugsmingas laukimas. Negalima paruošti garbės vartų?! Nieko! Meilė išradinga. Jaunimas padarys gyvuosius garbės vartus! Takas, kuriuo turės praeiti vyskupas, nuklotas žiedais. Kažkas prie vartų ant žemės paskleidė puikią puokštę raudonų kaip kraujas, kaip kančią gvazdikų. Minios entuziazmas augo. Kažkas pasakė: „Jis vertas, kad jam po kojų mestų geriausias gėlės. Jis tikrai to užsitarnavo!“

Pasirodžius Jo Ekscelencijai, prie vartų stovėjusios tautiniai drabužiais apsirengusios mergaitės ir jaunuoliai aukštai aukštai iškėlė tautines juostas ir ažuolo vainikus, sudarydami tarsi gyvuosius vartus. Kai atvykusį svečią pasveikino dvasi-ninkija, prie jo prisitartino kelios mažos baltai apsirengusios mergytės ir įteikė vyskupui rožių, sakydamos: „Jūs sveikina Vilniaus vaikais!“, „Jaunimas Jus myli!“, „Vaikai už Jus meldžiasi!“ ir t.t.

Procesija pajudėjo aplink bažnyčią. Baltai išsipošę mergaitės bėrė gėles, tikintieji klaupėsi priimti Ganytojo palaiminimą. Ir pynėsi džiaugsmas su skausmu: žmonių nebuvo tiek daug, kaip buvo galima tokiu atveju tikėtis, — jie... nežinojo!

Šv. Mišias koncelebravo J. E. vysk. Julijonas Steponavičius, kun. Stanislovas Valiukėnas ir kun. Pukėnas. Iškilmėse dalyvavo keleta kunigų svečių. Pamokslu metu J.E. Vysk. J. Steponavičius drąsiai išaiškino priežastis dėl kurių jis buvo ištremtas iš Vilniaus: jis nesutikęs su jam padiktuotais reikalavimais — jis siekė Bažnyčią statyti, o ne ją griauti.

Po iškilmingų šv. Mišių prasidėjo Jubilato sveikinimai. Nuo suaugusių neatsiliko ir vaikai.

Viena maža, gal kokių 5 metų mergytė, dar švepluodama skardžiu balseliu pradėjo:

*Ganytojau, sveikas!
Tau taria vaikai, —
Laimingi šiandieną,
Kad Tu juos lankai!*

*Tavęs laukia Vilnius!
Čia Tavo namai,
Čia ilgesio pilnos
Mūsų širdys seniai.
Didesnieji tėsė toliau:
Užaugom tarp vėtrų, —
Toli nuo Tavęs.
Tegul meilės maldos
Mūsų Tėvą parves.*

*Tavęs laukia Vilnius,
Kur meldžias vaikai!
Te rožėm pražysta
Tau skausmo takai!*

Jautriai pasveikina vyskupą Valkininkų parapijos jaunimas, Švč. Jėzaus Širdies parapijos vaikai, didelis būrys jaunimo atvažiavo iš Kauno, iš Dubičių parapijos ir kt. Reikėjo stebėtis su kokių nuoširdumu jaunimas teikė Ganytojui gėles, o su jomis atiduodavo tarsi ir dalį savo širdies. Ir atrodė, kad visa alsavo jaunystėje, gėlėmis ir entuziazmu. Nuo didelės spūsties visi pavargę, bet veiduose — šypsena, ir niekas neskubėjo į namus. Po iškilnių tikintieji vėl pasklido po šventorių, norėdami

dar kartą parodyti meilę savo Ganytojui — iškilmingai jį išeiti. Vėl išsirikavo ilgiausia eilė jaunimo, vėl biro gėlės, o kai vyskupas įsėdė į mašiną, minia gaivališkai pradėjo ploti ir skanduoti tik vieną žodį, kuriam viskas buvo sudėta, — ir meilė, ir skausmas, ir viltis: „Laukiam! Laukiam! Laukiam! Laukiam!“ Ilgai ir galingai skambėjo šis, širdį verčiantis, žodis vakaro sutemoje, jis atsimušė į Vilniaus mūrus, tik nesu-virpino širdžių tų, kurie akmeniniais veidais slankiojo aplinkui visa stebėdami. O minios entuziazmas augo. Staiga vyrai pradeda šaukti: „Valio! Valio! Valio!“ Bet mašina pajudėjo, ir Ganytojas-Tremtinys išvažiavo... Nutilo ovačijos, išsiskirstė jaunimas, o širdyje likosi tarsi žaizda, — ir vėl mes našlaičiai... be Tėvo, kuris mus myli, dėl mūsų kenčia ir nori būti su mumis.

Rytojaus dieną kuklios iškilmės įvyko Aušros Vartų koplyčioje prie Stebuklingo Dievo Motinos paveikslo. Nuotaiką sugadino tyčia ar netyčia atsiradę triukšmadariai, dėl kurių tikintieji beveik negirdėjo labai drąsaus ir turiningo kun. Jono Laurinono pamokslų, ir kiti netikėtumai.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 14 Kultūros Židinyje. Iš k. Woodhaveno apylinkės asamblyman Frederick Schmidt, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, New Yorko Altos pirmininkas Apolinaras Vebeliūnas laiko miesto burmistro proklamaciją, miesto tarybos narys Walter Ward laiko miesto tarybos rezoliuciją, Alfonsas Marcelynas, Juozas Bagdonas, N.Y. Altos sekretorius. Nuotr. L. Tamošaičio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS JAV SENATE IR ATSTOVŲ RŪMUOSE

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 63-osios metinės ir šiemet buvo paminėtos Jungtinių Amerikos Valstybių Senate ir Atstovų Rūmuose.

Senate minėjimas buvo vasario 17. Jam vadovavo ir labai nuoširdžią kalbą apie okupuotą Lietuvą pasakė Illinois senatorius Charles H. Percy. Po jo apie Lietuvą kalbėjo dar 11 senatorių, iškeldami rusų okupacijos priespaudą ir pagrindinių žmogaus teisių varžymus. Čia paminėtina Kansas senatoriaus Robert Doles kalba, į kurią jis įjungė savo valstybės, jau čia gimusio lietuvio, Prano K. Purono jam rašytą laišką, prašant ir toliau padėti lietuvių tautai atgauti laisvę. Michigan senatorius Carl Levinas ne tikai išsamiai

apibūdino Lietuvos okupaciją, bet prie savo kalbos prijungė ir Detroito lietuvių organizacijų rezoliuciją. Pensilvanijos senatorius John Heinz taip pat ilgoje kalboje suminėjo Lietuvos disidentus — Petkų, Plumpą, Gajauską ir kitus. Apie Lietuvą gražiai išsireiškė dar šie senatoriai: Dale Bumpers (Ark.), Alphonse D'Amato (N.Y.), Alan Dixon (Ill.), Donald W. Riegle (Mich.), Paul S. Sarbanes (MD), Arlen Specter (Pa.), Strom Thurmond (S.C.), Harrison A. Williams, Jr., (N.J.).

Atstovų Rūmuose Lietuvos nepriklausomybės minėjimas buvo atliktas vasario 18 d. 3 val. popiet. Minėjimui vadovavo Illinois kongresmanas Frank Annunzio. Pradėjus sesiją, maldą

VAKARŲ PASAULIS IŠGIRSTA PAVERGTO LIETUVOS KANČIAS

Lietuvos atstovo dr. S.A. Bačkio žodis į Lietuvą, pasakytas 1981 vasario 16

Brangūs Tautiečiai,

Vakaruose gyveną lietuviai iškilmingai mini Vasario Šešiolik-tąją, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį. Tąja proga Amerikos valstybės sekretorius Alexander M. Haig Jr. atsiuntė man raštą, kuriuo jis Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos vardu perduoda lietuvių tautai ir man nuoširdžius sveikinimus ir geriausius linkėjimus Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 63-ųjų metų proga. Savo rašte jis pažymi, kad prisimenama visur gyvenančių lietuvių gilus įsipareigojimas išlaikyti savo tautinį ir religinį paveldėjimą ir kad jis su pagarba vertina lietuvių kilmės asmenų Jungtinės Valstybės ir kitur pasišventimą laisvo apsisprendimo, laisvės ir nepriklausomybės principams. Tas gražus JAV vyriausybės ir tautos vardu mos tas konkrečiai parodo, kad JAV tvirtai nuo 1940 liepos 23 pareiškimo nepripažįsta priverstinės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir tebeprapažįsta Lietuvos diplomatinis ir konsularinius atstovus, paskirtus nepriklausomos Lietuvos vyriausybės. Pridurtina, kad JAV senate š.m. vasario 17, o atstovų rūmuose vasario 18 minima Vasario Šešioliktoji, paryškinant dabartinę Lietuvos tautos padėtį.

Nuoširdžiai sveikindamas Jus, Brangūs Tautiečiai, Vasario 16-osios proga, su liūdesiu konstatuoju, kad mūsų krašto okupantas aštriai persekioja laisvės trokštančius lietuvius, vykdo rusinimo politiką ir varžo religijos laisvę. Mum gerai žinoma, kad pavergtoj tėvynėj lietuvių tauta kenčia ir kad ten nesiliaujama protestuoti prieš okupaciją ir visas priemones, kuriomis Lietu-

vos okupantas siekia panaikinti lietuvių tautos kultūrinį savitumą ir kiekvieno tautinio gyvybingumo ženklą, nesilaikydamos Sovietų Sąjungos iškilmingai pasirašytų sutarčių ar susitarimų — Pasaulinės Žmogaus Teisių Deklaracijos, Helsinkio Baidgiamojo Akto bei kitų konvencijų.

Lietuvos diplomatinė ir konsularinė tarnyba, lietuvių organizacijos, visi lietuviai Vakaruose gaunamas iš pavergtos Lietuvos pogrindžio leidinių vyriausybės, parlamentaram, visuomenės ir spaudai. Sovietų Sąjungos Lietuvoj padaryti nusizengimai pagrindinėm laisvėm ir žmogaus teisėm plačiai buvo minėti pirmoj Madrido konferencijos sesijoje ir Vakarų kraštų spaudoj.

Šiomis dienomis paskelbtame JAV valstybės departamento leidinyje apie žmogaus teises rašoma, kad „Sovietų įstaigos pradėjo labiau persekioti aktyvistus už žmogaus teises ir daug stipriau negu anksčiau, kada žmogaus teisių sąjūdis prasidėjo...“ Vakaruose tikima, kad disidentų judėjimas Sovietų Sąjungos valdomoj teritorijoj ir Vakarų kraštų politikų, parlamentarų, mokslininkų, rašytojų, darbininkų veikla už pagrindines laisves ir žmogaus teises stiprės, nors Sovietų Sąjunga siekia užgniaužti žmogaus teisių klausimą. Minėtojo Madrido konferencijoj Kremlius atstovams nepavyko to nuslopinti, ir jie dėl savo arogantiškos laikysenos Afganistano bei žmogaus teisių klausimais suartino Helsinkio Akto Vakarų valstybių atstovus, kurie vienin-gai pasisakė prieš Sovietų atstovų skelbtas tezes.

Sovietų Sąjungos nesilaikymas jos pasirašytų sutarčių ir Vakarų kraštų sustiprėjusi tokios Sovietų laikysenos kritika yra stiprus pozityvus naujas reiškinys, kuris sustiprina mūsų įsitikinimą, kad mūsų tautos kančios ir skundai, petijicos bus geriau išgirsta ir suprasta Vakarų pasauly.

Pasaulinė įtampa visiem yra aiški. Mum svarbu yra, kad Sovietų Sąjunga nepajęgtų palaužti mūsų ryžto ir vilties laisvę atgauti. Ta viltis stiprina visus pavergtoj tėvynėj ir čia ginančius pagrindines laisves ir žmogaus teises. Vakaruose gyveną lietuviai kiekviena Vasario Šešioliktosios minėjimo proga pasiryžta daugiau ir stipriau veikti, kad Vakarai daugiau patirtų apie Sovietų Sąjungos priespaudos ir persekiojimų veiksmus mūsų tėvynėj, kurie plačiai yra atskleidžiami lietuvių pogrindžio leidiniuose, pasiekiančiuose Vakarus.

Tikėkim, kad bendromis pastangomis, ryžtingai veikdami vieningumo dviosio, anksčiau ar vėliau pralaušim ledus Lietuvos laisvės byloj.

W. Fountroy (D.C.), M. Fenwick (N.J.), H. Fish (N.Y.), J. Florio (N.J.), W. Ford (Mich.), E. Forsythe (N.J.), M. Frost (Tex), S. Gejdenson (Conn.), B. Goldwater, Jr. (Cal.), H. Gonzalez (Tex.), F. Guarini (N.J.), T. Hall (Ohio), J. P. Hammerschmidt (Ark.), J. Hiler (Ind.), H. Hollenbeck (N.J.), M. Holt (Md.), J. Howard (N.J.), W. Hughes (N.J.), H. Hyde (Ill.), J. Jeffries (Kans.), G. Lee (N.Y.), N. Lent (N.Y.), M. McHugh (N.Y.), M. Marks (Pa.), G. Navroules (Mass), R. Mazzoli (Ky.), J. Minish (N. J.), J. Moakley (Mass.), A. Moffett (Conn.), J. Nelligan (Pa.), H. Nowak (N.Y.), R. Ottinger (N.Y.), P. Peyser (N.Y.), J. E. Porter (Ill.), W. Ratchford (Conn.), P. Rodino, Jr. (N.J.), J. Rousselot (Cal.), M. Russo (Ill.), H. Sawyer (Mich.), F.J. Sesenbrenner, Jr., (Wis.), Ch. Smith (N. J.), S. Stratton (N.Y.), G. Van- (nukelta į 2 psl.)

Savaitės įvykiai

Gynybos departamentas paskelbė, kad Sov. S-ga per pastutinius metus yra išdėsčiusi vakarinę krašto dalį 110 SS20 raketų, nukreiptų į Vakarų Europos taikinius.

Sov. S-gos vyriausybė prisipažino, kad ji aprūpina ginklais Kubą ir Etiopiją ir jų nevaržo ginklus persiunčiant kitom valstybėm.

Lenkijos komunistų partijos galva Stanislaw Kania aplankė Čekoslovakiją ir R. Vokietiją ir stengėsi jas įtikinti, kad Lenkijos vyriausybė yra pakankamai stipri visiem sunkumam nugalėti.

Jokiam blokui nepriklausančių valstybių tarpe plečiantis sąjūdžiui, kad Izraelis būtų pašalintas iš Jungtinių Tautų, JAV pareiškė, kad toks veiksmas būtų nelegalus ir sukludytų JAV dalyvauti J.T. darbuose.

Palestinės išlaisvinimo organizacija paskelbė, kad šimtai organizacijos vyresniųjų karininkų yra baigę sovietų karines akademijas ir yra pajėgūs vadovauti kariuomenės dalim. Šiuo metu sovietų mokyklose studijuoją 2,000 palestiniečių.

Nikaragvos vyriausybė uždarė ten veikusių žmogaus teisių komisijos įstaigą ir jos direktorių apkaltino vyriausybės šmeižimu.

Zimbavės min. pirmininkui Robert Mugabe pašalinus Joshua Nkomo iš vidaus reikalų ministerio vietos, buvusieji Nkomo partizanai sukilo ir pradėjo puldinėti Mugabe vadovaujamus partizanus. Per kautynes žuvo apie 300 žmonių, bet pagaliau vyriausybės kariuomenė sukilėlius išsklaidė.

Sov. S-ga nelauktai paleido ten už bandymą pagrobti lėktuvą per 10 m. kalėjime laikytą Josef Mendelovič, ir jis atvyko į Izraelį.

Jemenas paleido ten visus metus kalintus du amerikiečius — William Thomas ir Dwayne Terrell.

Lenkijos min. pirmininkas Wojciech Jaruzelski yra kilęs iš kilmingųjų dvarininkų, buvo deportuotas į Sov. S-gą ir ten pasidarė jos šalininku. Karinę tarnybą pradėjo 1943 Sov. S-go esančiojo lenkų armijoje. Dalyvavo kautynėse Lenkijoje ir Vokietijoje iki karo pabaigos, o vėliau kovojo su Lenkijoje veikiančiais tautiniais partizanais. Į generolus pakeltas 1968. Paskirtas partijos centro komiteto nariu 1964, o politbiuro nariu — 1971 m. Gynybos ministru paskirtas 1968.

Clevelando miesto parapijų atstovų prisistatymas naujam vyskupui Antanui M. Pilla. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos lietuvių parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, pristato B. Skrinskienę, J. Ignatavičienę, dr. J. Skrinską ir S. Ignatavičių Šv. Leono Didžiojo bažnyčioje. Nuotr. V. Bacevičiaus.

Clevelando miesto parapijų atstovų prisistatymas naujam vyskupui A.M. Pilla. Nuotraukoje atstovė G. Plečkaitienė — Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos ir B. Natkevičiūtė — Šv. Jurgio lietuvių parapijos. Nuotr. V. Bacevičiaus

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtoje Lietuvoje muzikas Viktoras Kuprevičius pagarsėjo varpų muzika. Okupantų nutildytus Karo muziejaus varpus jis vėl įpabudino. Karo muziejus dabar turi Kauno istorijos muziejaus vardą, bet jo bokšte tebėra nepriklausomos Lietuvos įtaisyti varpai, kuriais kiekvieną sekmadienį įvairias melodijas skambina Viktoras Kuprevičius ir jo sūnus, taip pat muzikas, Giedrius Kuprevičius. Daug kūrinių varpams yra sukūręs

Prez. Reagan savo kalboj kongresui apžvelgė JAV ūkio sunkumus ir augančią infliaciją, bei nedarbą ir pasiūlė eilę planų federalinėm išlaidom sumažinti, kad apie 1984 biudžetas galėtų būti subalansuotas. Jis patikino, kad pagrindinės socialinės paramos programos nebus sumažintos, bet kai kurios bus griežčiau kontroliuojamos. Įvykdžius jo pasiūlytus planus, 1982 federalinis biudžetas galėtų būti sumažintas apie 49 bil. dol. Jis taip pat pažadėjo per 3 m. nuo š.m. liepos 1 sumažinti individualius pajamų mokesčius kasmet po 10 proc., o pramonės įmonėm — pagreitinti išlaidų įmonei plėsti bei jai tobulinti nurašymą. Išlaidos bus padidintos tik gynybos departamentui.

24 ginkluoti kubiečiai įsiveržė į Ekvadoro ambasadą Havanoje, paėmė du ambasados pareigūnus įkaitais ir pareikalavo politinės globos.

Prancūzijos teismui nubaudus kalėjimo bausmėm 14 Korsikos nacionalistų, įvairiuose Korsikos miestuose buvo išsprogdinta 40 bombų, kurios padarė medžiaginių nuostolių.

Jordano graikų stačiatikių arkivyskupas Deodoros buvo išrinktas Jeruzalės patriarchu. Izraelis rėmė Cezarėjos metro polito arkivyskupo Vasilios kandidatūrą.

Jugoslavėjoj vyksta kroatų istoriko ir buv. generolo Franjo Tudjman teismas. Jis yra kaltinamas neteisingai užsienio žurnalistus informavęs apie krašto socialines ir politines sąlygas.

Amnesty International viešai apkaltino Gvatemalos prezidentą Romeo Lucas Garcia, kad jis pats prižiūrįs politinėm žmogžudystėm besiverčiančią žvalgybos įstaigą.

Italijos Raudonosios brigados teroristai gatvėj nušovė automobilį važiuojantį Milano ligoninės viršininką Luigi Marangoni už tai, kad jis savo kalboj ligoninės personalui smerkė terorizmą.

pats V. Kuprevičius. Jis varpams pritaikė ir Naujajai, Sasnausko, Čiurlionio, Dvariono kai kuriuos kūrinius. Dabar varpų koncerto programose V. Kuprevičius turi per 500 kūrinių. Sausio 27 kompozitoriui sukako 70 metų. Ta proga Kaune buvo surengtas jo kūrinių koncertas, pasipylė straipsnių spaudoje. Iš V. Kuprevičiaus kūrinių minimi: populiarī opera vaikams "Žiogas ir skruzdė", operetė "Paukščių koncertas", baletas "Piemenaite ir kaminkrėtyt", kantata "Tarybų Lietuva" ir daug visokių dainų dainelių.

— Septyniadešimties metų amžiaus sukaktį paminėjo ir dailininkas Boleslovas Motuza-Matuzevičius. Vilniaus meno darbuotojų rūmuose buvo surengta jo kūrinių paroda.

— Antano Venclovo 75-erių metų gimimo sukaktis buvo iškilmingai paminėta Vilniaus respublikinėje bibliotekoje literatūros vakaru. Minėjime kalbėjo Rašytojų sąjungos vicepirmininkas A. Pocius, rašytojai J. Baltušis, E. Matuzevičius, M. Sluckis, J. Skliutauskas, A. Venclovas kūrinius skaitė Vilniaus dramos teatro aktoriai.

— Lietuvos kino teatruose rodomas senesniai pagamintas filmas "Sužeista tyla", bjauriai šmeižiantis Lietuvos patriotinius partizanus. Filmą režisavo A. Kundelis. Scenarijus parašytas pagal J. Pažeros romaną "Šalnos".

— Vilniaus jaunimo teatras senesniai pastatė sovietinio turinio pjesę "Kvadratas", sukurta režisieriaus E. Nekrošiaus pagal rusų rašytojos V. Jelisejevos to paties pavadinimo veikalą. Dekoracijas nupiešė A. Jacovskis, muziką pritaikė F. Latėnas.

— Sovietinio autoriaus I. Slavkino pjesę parodė ir Šiaulių dramos teatras — "Suaugusio žmogaus duktė". Visa savaitė buvo skirta komunistų suvažiavimų garbei. Režisavo R. Steponavičiūtė, scenografiją paruošė D. Dokšaitė. Visa savaitė buvo skirta komunistų suvažiavimų garbei. Suvaizinti dar keli sovietinės ideologijos kūriniai, išskyrus tik H. Sudermanno "Jonas ir Erdmė" ir P. Vaičiūno "Prisikėlimas".

— Spaudoje giriamasi, kad Lietuvoje vanduo jau nebus teršiamas, nes geri vandens valytuvai esą įrengti Vilniuje, Klaipėdoje, Panevėžyje, Druskininkuose. Netrukus busią stotimi vandens valymo įrengimai Ukmergėje, Rokiškyje, Radviliškyje, Nemenčinėje. Pavergtoje Lietuvoje nuolatos augęs elektros energijos poreiklavimas. Bet problema būsimi nesunkiai išspręsta, kai būsimosios baigtos Ignalinos atominės stoties

MINĖJIMAS JAV SENATE

(atkelta iš 1 psl.)

der Jagt (Mich.), H. Waxman (Cal.), G. Yatron (Pa.), C. Zablocki (Wis.). Visos kalbos buvo įjungtos į Kongreso rekordus.

Atstovų Rūmuose įvykusiame minėjime ypač daug matėsi svečių galerijose, kurie klausėsi kalbų apie Lietuvą. Lietuviai minėjime sudarė atskirą būrelį, būtent: Lietuvos atstovas Washingtonė dr. Stasys Bačkis, Alto atstovai dr. Leonas Kriaučeliūnas ir Teodoras Blinstrubas, Amerikos Balso liet. skyriaus vedėjas Alfonsas Petrutis, Juozas Laučka, Antanas Vaičiulaitis, dr. Jonas Genys ir kt.

Ryšium su Vasario 16-osios minėjimu JAV Kongrese Lietuvos Bendruomenės pastangomis vasario 17 Kongreso patalpose buvo suruoštos vaišės, į kurias, be gausaus būrio Washingtono lietuvių, nemažai atsilankė lietuviams palankių senatorių ir Atstovų Rūmų narių.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimu Senate ir Atstovų Rūmuose rūpinosi Amerikos Lietuvų Taryba.

(jos reaktoriai pagaminsią pusantro milijono kW) ir Kaišiadorių hidroakumuliacinė stotis (pagaminsianti 1,6 milijonus kW).

— Džiaugiamasi, kad Marijampolėje (tą miestą okupantai pravarėdžiuoja Kapsuku) pastatytas naujas gyvenamasis K. Būgos vardo rajonas, suteikęs butus dviem tūkstančiams marijampoliečių.

— Pavergtoje Lietuvoje beveik periodiškai išleidžiamas leidinys "Lietuva šiandien". Iki šiol to leidinio išėjo jau 17 numerių. Septynioliktasis skirtas Lietuvių Mokslo Akademijai. Akademijos įkūrimo nuopelnai priskiriami sovietinei valdžiai. Smulkiai aprašomi dvylikos Akademijos institutų darbai, garbinamas Akademijos prezidentas J. Matulis. Atkreipiamas dėmesys, kad Akademija labiausiai esanti atsidėjusi lituanistikai.

— Buvęs klusnus okupantų tarnas Justas Paleckis ir po mirties tebegarbinamas. Vilniuje prie LTSR aukščiausios tarybos rūmų įrengta atminimo lenta su J. Paleckio bareljefu. Paminklinę lentą sukūrė dail. B. Vyšniauskas ir arch. J. Stravinskas. J. Paleckio vardu pavadinta Kauno viešoji biblioteka, vienas kolchozas Žemaitijoje, viena gatvė Vilniuje. Paminklinę lentą atidengiant, valdžios ir partijos žmonės pasakė J. Paleckį garbinančių kalbų.

— Garbės paminklas žudi kams. Vilniuje, aikštelėje, esančioje tarp Komjaunimo, Basanavičiaus ir Kačialovo gatvių, statomas paminklas komunistiniams partizanams ir pogrindininkams, kovojusiems su "fasistiniais" okupantais, aiškiau kalbant, su vokiečiais. Bet tie partizanai žudė ir nekaltus Lietuvos žmones: lietuvius policininkus, eiguilys, ūkininkus, negalėjusius partizanams ištepti įsakytų duoklių. Tie partizanai labiau kenkė lietuviams negu vokiečiams. Dabar jiems statomas paminklas. Jį sudarys aštuonios partizanų figūros, dviem grupėmis pritvirtintos prie nuožulnios plokštumos. Paminklas pavestas sukurti dail. J. Kalinauskui kartu su dail. A. Zokaičiu ir architektams G. Baravykui, K. Pompei ir G. Ramuniui.

— Dideliu ir svarbiu įvykiu pavergtoje Lietuvoje laikomas Lietuvos komunistų partijos XVIII suvažiavimas. Jis įvyko sausio 29-30 Vilniaus operos ir baleto rūmuose. Spaudoje rašoma, kad suvažiavime dalyvavo "partijos delegatai, pilietinio ir tėvynės karo dalyviai, socialistinio darbo didvyriai, darbo pirmūnai, partiniai profsąjungų ir komjaunimo darbuotojai, mokslo, kultūros ir meno veikėjai, TSRS ginkluotųjų pajėgų atstovai". Suvažiavimą atidarė ir atskaitinį pranešimą skaitė pirmasis partijos sekretorius P. Griškevičius. Tačiau suvažiavimui pirmininkavo antrasis sekretorius rusas N. Dybenko (tikrasis valdovas). Suprantama, kad į garbės prezidiumą buvo pakviestas visas S. Sąjungos komunistų partijos politbiuras. Kalbėtojų parinkime aiškiai matyti išankstinė režisūra. Kalbėjo dideli pareigūnai, svečiai rusai, provincijos miestų sekretoriai, redaktoriai, bet greta jų tarė paruoštą žodį ir melžėja, eilinė pradžios mokyklos mokytoja, brigadininkas, kolchozo pirmininkas, jūreivių atstovas, generolas, šalia jo kolchozo mechanizatorius. Visi kalbėtojai P. Griškevičiaus pranešimui pritarė, nebuvo jokių prieštaravimų. Ta režisūra, atrodo, reikalinga parodyti, kad partija atstovauja visiems gyventojų sluoksniams, kad leidžiama visiems demokratiškai pasireikšti. Bet iš tikrųjų yra viskas iš Maskvos numatyta ir paruošta, Lietuvos komunistų partija yra tik Kremliaus garsiakalbis. Kad niekas neišdrįstų išsiokti, stropiai visa seka rusas Dybenko. Ir suvažiavime kalbama tik rusiškai, nes čia ne tik pirmininkas "vyresnysis brolis", bet ir gausus būrys "brolių" rusų komunistų — varovų...

Pr. N.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas, dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta. Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook, Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas

FLORIDA REAL ESTATE **Angelė E. Karnienė**
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.
Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo, patobulinimo ir pataisymo darbus. Įrengiamos modernios Hollywood stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami stiliaus darbai, namas apdailinamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanalizacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie patarnavimai. Adresas: 84-52 86th Ave., Woodhaven, N.Y., 11421. Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiškai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. 4-5 val. popiet WEVD 1330 AM kil, ir 7-8 val. vak. 97.9 FM. Dr. J.J. Stukas, Dir. Naujas adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. 201 753-5636.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK,
NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977
balandžio 15-24 — \$977
gegužės 2-11 — \$1,019
gegužės 7-16 — \$1,019
gegužės 13-22 — \$1,079
gegužės 13-28 — \$1,136
gegužės 21-30 — \$1,108
birželio 4-13 — \$1,148
birželio 18-27 — \$1,148

liepos 6-17 — \$1,068
liepos 20-29 — \$1,112
rugpjūčio 3-14 — \$1,068
rugpjūčio 3-12 — \$1,112
rugp. 19 — rugs. 3 — \$1,382
rugsėjo 3-12 — \$1,148
rugsėjo 17-26 — \$1,059
rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko ir Bostono. Iš kitų miestų yra pridėtinis mokestis. Visose kėlionėse praleidžiama 5 naktys Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kai kurios dar Varšuvoje, Frankfurtė ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kėlionėm bilietus, keliaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi viešbučiai. Išnuojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS. Pre-
numerata metams \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Amerikos Balsui 30 metų

Vasario 16-tą suėjo 30 metų, kaip pradėjo veikti Amerikos Balso lietuviškasis skyrius. 1951. II.16 dieną iškilmingai, dalyvaujant Amerikos valdžios atstovams, Lietuvos ministeriui ir pasiuntiniui Povilui Žadeikiui, buvo perduota pirmoji radijo programa į pavergtą kraštą. Drauge ją galėjo girdėti ir kiti Europoje gyvenę lietuviai. Prie lietuviškojo Amerikos Balso skyriaus suorganizavimo daug prisidėjo Amerikos Lietuvių Taryba ir pati visuomenė, keldama klausimą, kad reikia pavergtą kraštą aprūpinti teisinga informacija.

Amerikos Balsas buvo įkurtas antrojo pasaulinio karo metu, 1942 metais. Kaip pats pavadinimas sako, tai buvo Amerikos valdžios oficialus balsas, kuris taip reikėjo ano meto Europos žmonėms. Europa kariavo. Ją trypė Hitleris, kuris sugebėjo visus skleisti tik propagandines žinias. Pavergtieji kraštai liko be žinių, be jokios vilties, nes vokiečių radijas trenkė trenkė propagandą apie jų laimėjimus.

Pokario metais Amerikos Balso veikla nebuvo sustabdyta. Priešingai, ji buvo išplėsta. Visur skverbėsi komunistinė, sovietinė propaganda. Prieš ją reikėjo pastatyti teisingą ir tikslią informaciją. Taip Amerikos Balsas savo laidas išplėtė į Afriką, Aziją, Pietų Ameriką.

Sovietų Sąjungos pavergtuose kraštuose žmonės skendo tamsioje. Ten buvo tik viena komunistinė informacija. Buvo skelbiama tik tai, kas jiems tiko. Apie tai rašo Elena Jucitė savo knygoje "Pėdos mirties zonoje" ir ką tik išėjusiame jos epochiniame romane "Ažuolynėlis". Dar Lietuvoje tebevyko ir partizaniniai karai. Pilna buvo visokių gandų, kad štai išsikels angilai, amerikiečiai, prasidės naujas karas.

Lietuviškasis Amerikos Balsas atnešė realybę, atnešė infor-

maciją apie pasaulio įvykius. Tai buvo šviesa tamsioje, tai buvo nauja oro banga tvankiame kalėjime!

Amerikos Balso paskirtis buvo ne žmones agituoti, perplauti, bet perduoti gyvenimo tiesą, tikrovę. Perduoti žinias apie lietuvių veiklą, gyvenimą. Ir to užteko, nes pavergtas žmogus jau galėjo sugretinti savo propagandines žinias su žiniomis iš Amerikos Balso. Pavergtas žmogus lengvai suprato, kad tas laisvasis žmogus yra laimingesnis, nes jo nestumdė, neišnaudojo partija. Jis turi ir spaudos, ir žodžio laisvę. Pavergtasis žmogus išgirdo, ką daro laisvieji lietuviai tai laisvei apginti ir sugrąžinti ir pavergtą kraštą. Ir tai stiprino ir guodė juos. Užaugo naujos kartos, kurios neregėjo nepriklausomos Lietuvos, bet iš Amerikos Balso ir iš kitų laisvojo pasaulio radijo stočių jie sužinojo tikrąją gyvenimo tiesą ir pasidarė patriotai, uolūs lietuviai.

Amerikos Balso transliacijos buvo trukdomos, bet vis ieškota būdų, kad tas laisvasis žodis pasiektų kraštą. Dabar per dieną yra leidžiamos dvi skirtingos programos. Jos paskui kartojamos.

Amerikos Balsas į Sovietų Sąjungą kalbą 36 kalbom per 109 siųstuvus, pertransliuotojus. Per savaitę Amerikos Balsas į Sovietų Sąjungą kalbą 800 valandų! Kokia tai didžiulė jėga ateina oro bangomis ir didįjį tautų kalėjimą, jėga, kuri vargšui žmogui duoda daug džiaugsmo ir daug vilties. Ji palaiko gyvą kaip žmogų toje baisioje nužmogintoje sistemoje.

Pradžioje lietuviškajam skyriui vadovavo dr. Kostas Jurgėla. Skyrius veikė New Yorke, bet paskui buvo perkeltas į Washingtoną, kad būtų lanksčiau, patogiau perduoti paskutines vyriausybės žinias, prisilaikyti nustatytos linijos ir tvarkos. Po dr.

Malonios ponios ir ponai!

Jaučiuosi nepaprastai pagerbtas, Jums paprašius mane prisijungti prie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 63 metų sukakties minėjimo.

Šį savaitgalį visoje Amerikoje, o taip pat ir visame laisvajame pasaulyje lietuviai renkasi paminėti nepriklausomybės paskelbimo metinių, tuo pačiu jie iš naujo pasižada savo tėvų žemei Lietuvai išlaikyti jos kilnios ir garbingos praeities supratimą, kad nevaržomi visi turėtų teisę pagal savo norą, pasirinkimą ir papročius melstis į Visagali.

Tuo žygiu Amerikos lietuviai sustiprins ryšius tarp Jungtinių Amerikos Valstybių gyventojų ir tų trijų milijonų savo tautiečių Lietuvoje, kurie yra pavergti komunistinės sistemos ir prispausti sovietų administracijos geležinės rankos.

Lietuvių tautos likimas yra visų laisvajame pasaulyje gyvenančiųjų žmonių reikalas! Šios sukakties minėjimas nėra vien ryžto bei drąsos simbolis, bet ir nusistatymas pasiekti užsibrėžtą tikslą — laisvę. Tai yra vilties šviesa, milijonus pavergtųjų viename pasaulyje skatinanti laisvai galvoti ir planuoti savo ateitį. Visai suprantama, kad Amerikos lietuviai imasi iniciatyvos kelti laisvės klausimą jų tėvynėje likusiųjų tautiečių vardu, todėl, kad Amerikos respublikos tikroji siela yra LAISVĖ! Mūsų

K. Jurgėlos vadovavo rašytojas Antanas Vaičiulaitis. Dabar vadovauja Alfonsas Petrutis. Pirmieji tarnautojai jau beveik visi išėję į pensiją. Dabar priimta visa eilė naujų ir jaunų žmonių.

-0-

Esame dėkingi Amerikai, kad suprato pavergtų tautų padėtį ir kad suorganizavo tokį patvarkytą tinklą į Sovietų pavergtas tautas. Nenutraukite tų transliacijų, nes ten žmogus visai užduš. Tik per Amerikos Balsą ten žmonės sužino, kas nutiko pačioje Lietuvoje. Kai susidėgino Romas Kalanta, Vilniaus gyventojai skubėjo prie radijo aparatų, kad sužinotų, kas nutiko Kaune. Gavėse girdėjo tik kuždesius, gaudus, bet tikrovės nežinojo. Amerikos Balsas tada iš Washingtono ir pranešė tikrą tiesą, kad Kaune prie teatro susidėgino jaunuolis, šaukdamas "Laisvės Lietuvai!" Ir tas jaunuolis buvo Romas Kalanta.

Stiprinkite tas informacijas, lietuviškojo laisvojo gyvenimo apžvalgas, kad pavergtieji žmonės jaustų jėgą atsispirti prispaudėjam, kad jie neprazūtų tamsioje.

SENATORIAUS AL D'AMATŲ KALBA, SKIRTA
NEW YORKO LIETUVIAM

tautą sudaro išimtinai imigrantai. J.A. Valstybės pradėjo kurtis 17-ame šimtmečiu deka nedidelio skaičiaus drąsių pionierių, nutraukusių ryšius su savo kraštu dėl įvairiausių neteisėsių ir nutarusių pradėti naują laisvą gyvenimą. Nuo pirmųjų piliigrimų išsikėlimo ligi Amerikos respublikos nepriklausomybės paskelbimo truko daugiau kaip 150 metų, o 1776 metais ją paskelbus, visiems šios šalies gyventojams teko atsakomybė saugoti jos laisvę. Tai reikalavo didelio pasišventimo, aukų ir asmeniškų gėrybių atsisakymo.

Amerikiečiai savo nepriklausomybės paskelbimą mini liepos 4 dieną. Tai džiaugsmo, tautinio susikaupimo ir malonumo diena. Tą dieną amerikiečiai išreiškia pasitikėjimą ir atnaujiną pažadus savo pačių sukurtai valstybinei sistemai. Vasario 16-oji yra tokia pat diena lietuviams; tada Jūs buriatės kartu susikaupiti ir atnaujinti savo pažadus neuilstamai dirbti, kad Jūs tėvų žemė Lietuva vėl galėtų atgauti laisvę. Skirtumas tik tas, kad Vasario 16-oji vietoj džiaugsmo virto liūdesio diena.

1918 metais Lietuva atmetė komunistų ir kitų svetimųjų priespaudą, ir lietuvių pasiskelbė laisvais, nepriklausomais. Daugiau kaip šimtmetį lietuviams buvus Rusijos pavergtiems, nenuostabu, kad sovietų valstybės formavimosi pradžioje buvo daromi įvairūs spaudimai

Senatorius Al D'Amato kalbą New Yorko lietuviams Kultūros Židiny Vasario 16-osios minėjime. Nuotr. L. Tamšaiciol

įjungti Lietuvą į komunistinę sistemą ir tuo sunaikinti visas Pabaltijo tautas ir jų kultūras. Lietuviams atkakliai pasipriešinus, 1920 metais sovietai pagaliau sutiko pripažinti nepriklausomą Lietuvą. Tačiau 20 metų vėliau, susitarę su nacionalsocialistinės Vokietijos vyriausybe, pasirėmę specialia, klastinga sutartimi, smurtu užgrobė Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. Antasis pasaulinis karas neleido sovietams įgyvendinti iš anksto numatytų planų: praveisti žemės reformą, susovietinti švietimą, pramonę ir kitas sritis. Lietuvą smurtu užgrobę, jie tuoj įjungė ją į Sovietų Sąjungą, o jiems pasipriešinusius žudė, kalino ir daugelį tūkstančių išvežė į tolimąjį Sibirą priverstiniais darbais.

Neteisėtas ir žiaurus Lietuvos valstybės panaikinimas yra visai natūrali sovietų sistemos forma, siekiant pasaulinio komunistinio imperializmo. Jų tikslas yra knistis po sveikos valstybės pamatais ir iš vidaus kiršinti ramius gyventojus. Sovietų vadai niekada nesutiko su mintimi, kad kitos tautos turi teisę pačios laisvai apspręsti savo ateities likimą ir pasirinkti valstybės valdymo formą. Jie galvoja, kad niekas neturi teisės atimesti jų pasiūlyto sovietinio totalitarinio modelio.

Amerika, žmogaus teisių ir laisvių pradininkė, vykdytoja ir puoselėtoja, smerkia totalitarinę valstybės santvarką. Taip mes pasiskelbėme, kai sovietai užėmė Lietuvą, to principo laikomės ir dabar. Lietuvos valstybės pasiuntinybė ir šiandien veikia Washingtone. Lietuvos konsultai yra visuose didesniuose Amerikos miestuose ir kaip gėlės puošia Amerikos žemyną. Jau minėjau, kad mes protestavome prieš Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių neteisėtą užėmimą; mūsų nusistatymas yra ir ateityje taip pat gerbti tų valstybių piliečių ryžtą, ginant laisvę ir žmogaus teises.

Kai kas sako, kad mūsų pažiūra Pabaltijo tautų klausimu yra tikrai simbolinė. Aš su tokia mintimi nesutinku. Aš žinau, kad dauguma lietuvių jaučia Amerikos paramą kovoję už laisvę, o mūsų parama yra skatinimo branduolys ir vilties švyturys tai kovai laimėti.

Šia proga pareiškiu, kad amerikiečiai kovojančių lietuvių ne-

pamiršo; kaip praeityje, taip ir dabar, esame su Jumis Jūsų tautinio apsisprendimo rezistencijos gretose. Čia mano padarytos pastabos Voice of America radijo bangomis rytoj bus perduotos į Lietuvą. Taigi tiesos pasakymas ir užtarimo pareiškimas pasieks ten kovojančius ir paramos laukiančius Jūsų mylimus brolius ir seses lietuvius.

Toliau pranešu Jūsų žiniomis, kad esu paskirtas nariu THE CONFERENCE ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE (CSCE). Darysiu, ką galėsiu, kad Helsinkio sutarties signatarai įvykdytų savo duotus pasižadėjimus žmogaus teisių srityje visame pasaulyje. Toliau — asmeniškai pareiškiu sovietų vyriausybei, kad Amerika neturi jokių teritorinių užmačių. Mes nesiekėme ir nesiekiami primesti kitoms tautoms mūsų gyvenimo ar valdymo sistemos, tačiau jaučiame moralinę atsakomybę remti laisvės siekiančių tautų teisę apsispręsti ir visada esame pasirengę savo įsipareigojimus be sąlygų vykdyti.

Sovietų vadai turbūt mano, kad pasaulis nieko nežino apie tautoms jų padarytas skriaudas ir žiaurumus. Jie klysta. Mes žinome, kad Lietuvoje žmogaus teisės yra suvaržytos. Mums žinoma, kad bedieviškoji komunistų valstybės vyriausybė sisteminiai uždarinėja bažnyčias, riboja norinčiųjų kunigais tapti skaičių ir persekioja norinčiuosius melstis. Mes taip pat žinome, kad tie drausuliai, kurie tiems nežmoniškiems pasipriešina, yra persekiojami, kalinami ir ištremiami į Sibirą. MES TAI GRIEŽČIAUSIAI SMERKIAME!! Kareiviškas batas bei persekiojimai niekada neužspaus laisvės idealo. Kol taujoje bus patriotai, kurie išdrįs priešintis okupantų, reikalaudami laisvės, šauksis pasaulio laisvosios žmonijos paramos, iškeldami prispaudėjo tironišką elgesį, laisvę prasiškęs ir vėl suklestės.

Baigdamas jungiuosi šiandien su Jumis visais, čia susirinkusiems, vildamasis ir tikėdamasis, kad lietuvių tauta vėl galės džiaugtis visomis jai priklausomomis laisvėmis. Visi tikėkim ir meldamiesi prašykime Aukščiausiąjį, kad toji diena tik greičiau ateitų.

ŽMOGUS — JUDANTI KRYŽKELĖ

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Antanas Rubšys
Manhattan College

58

Susa svarbi praeitimi

Susa yra sena Artimųjų Rytų žmogaus gyvenvietė — kultūrinė kryžkelė. Būdama sena gyvenvietė, ji yra svarbi istorijai ir šv. Raštui. Nenuostabu, kad archeologai ėmė raustis po Susa jau 1854 metais. Prancūzai archeologai čia išsikovojo sau monopolį. Pietinėje Susa griuvėsių dalyje tebestovi keilaukštė mūrinė pilaitė. Ją pasistatė 1897 metais prancūzas archeologas Jacques de Morgan. Mat, gyventi palapinėse buvo perdėm nesaugu dėl plėšikų. Nūdien R. Girshman tęsia jo darbą.

Kadaise iškilus Susa miestas, Elamo ir Persijos sostinė, nūdien tik milžiniškas piliakalnis, palaidotas po žemių ir smėlio kupštais su liūčių išplovomis. Senovės likučiai būriuojasi ant keturių piliakalnio kauburių: Apadana — iškilnių salė šiaurėje, Akropolis — aukštamiestis pietuose, karaliaus rūmai rytuose, o amatininkų kvartalas dar

tolėliau į rytus. Šiuolaikinis Suš yra į vakarus nuo Akropolis — aukštamiestis kauburio papėdėje, palei Ša'ur upelį.

Archeologija liudija, kad Susa yra priešistorinė IV prieškratinio tūkstantmečio gyvenvietė. Gyventojai nebuvo vietiniai, bet atėjūnai. Ateidami iš Irano plokščiakalnio, jie atsinešė ir savitą — daug turtingesnę gyvenimo būdą. Klajojimu ir medžiojimu jau nebepasitenkino, bet turėjo sėslią kaimo kultūrą. III prieškratiniam tūkstantmetyje Susa nukentėjo nuo akadų, kurie ėmė kurtis Vakarinėje Azijoje. Susa neturėjo politinės svarbos akadų imperijoje. Ji tapo prekybiniu centru.

Akadų imperija ėmė griūti su Sargon I mirtimi (XXIII a. pr. Kr.). Susa tuo tarpu jau buvo tapusi Elamo centru. XVIII prieškratinio amžiaus pradžioje elamitų karalius Ebarti, pasinaudodamas amoritų sukelta suirutė Babilonijoje, pasiskelbė Susa karaliumi. Tačiau kasitai,

jisikūrė Babilonijoje, nustelbė Susą.

Naujoji Elamo imperija sužydė XIII-XII a. prieš Kristų. Puldinėdami net kasitus Babilonijoje, jie tempė į Susą, ką tik ten rasdavo vertingesnio. Tokiu būdu jie parsitempė ir paminklinį Hamurabio Teisyną į Sippar miesto Mesopotamijoje. (Archeologai jį užtikio Susa griuvėsiuose 1899 metais. Nūdien galima jį matyti Louvre muziejuje, Paryžiuje.) Kasitams žlugus, Elamo Susa ėmė susidurti su asirais, kurie darėsi vis galingesni. Viename įrašė Ašurbanipal, Asirijos karalius, giriasi: "Per 55 dienas aš šlaviau po visą Elamo kraštą. Aš nutildžiau jo laukuose žmonių balsus, sunaikinau avis ir galvijus. Aš nutildžiau Elamo muziką. Užleidau Elamo kraštą laukiniams gyvuliams, gyvatėms, dykumos žvėrimis ir gazelėmis".

Susa vėl tapo iškilium miestu Kiro Didžiojo valdymo metu. Būdama achemenidų Persijos centre, ji tapo administracine imperijos sostine. Trys vieškeliai jungė Susą su svarbiausiais imperijos miestais. Pirmasis — didysis, karališkas kelias į Sardis, Mažojoje Azijoje, su 11 stočių; antrasis kirtu Luristano kalnus į Ekbataną — vasaros sostinę; trečiasis vedė į Persepolį — imperijos lopšį ir apeiginę sostinę.

Vakarai tuokiasi su Rytais Aleksandras Didysis, grįž-

damas iš žygio į Indiją, 327 metais Susa mieste šventė vedības tarp Vakarų ir Rytų. Istoriškai primena, kad Aleksandriui nerūpėjo moterys. Plutarčas rašo, kad Aleksandras mėgęs sakyti, jog "miegas ir moteris primena jam, kad jis yra martingas; nuovargis ir lytinis malonumas turi šaknis žmogaus trapume ir kvailume".

Prieš trejetą metų Aleksandras jau buvo paėmęs už žoną Sogdiana princesę Roxaną. Susa vedybose jis paėmė už žmoną vyriausiąją Darijaus III dukrą. Aleksandras Graikijos — Vakarų atstovas, Darijaus III dukra — Rytų atstovė. Tokiu būdu Susa vedybos turėjo įvaizdinti Vakarų ir Rytų jungtį. Įdomu, kad bandyta duoti įvaizdinti Vakarų ir Rytų jungtį. Įdomu, kad bandyta duoti įvaizdinti Vakarų ir Rytų jungtį. Įdomu, kad bandyta duoti įvaizdinti Vakarų ir Rytų jungtį.

Aleksandro įsakymu 80 graikų karininkų turėjo vesti 80 persų didikų dukras.

Aleksandras didžiavosi Kiro Didžiojo vieno pasaulio vizija. Iš tikrųjų graikai šią viziją praturtins.

Susa griuvėsius lankyti lengva

Susa statiniai buvo iš saulėje džiovinų plytų. Archeologams atkasus miesto likučius, ir likusios plytos sūtižo. Pradedu lankyti nuo Apadana kauburio šiaurinėje piliakalnio dalyje. Nesunkiai atpažįstu dviejų statinių pamatus: Apadana — iškilnių salės ir Darijaus I rūmus. Po rūmų kertiniu akmeniu buvo

raistas achemenidams įprastas įrašas: "Aš, Darijus, pastačiau Susa rūmus..." Įrašė smulkmeniška aprašoma pats statymas ir tautos, kurios darbu ir medžiagomis dalyvavo rūmų statyme. Medai ir egiptiečiai buvo auksakaliai, sardai ir egiptiečiai apdirbo dramblio kaulą, babiloniečiai ir Jonijos gyventojai padirbo plytas sienoms. Medai ir egiptiečiai padarė rūmų aptvarą... Įrašo pabaigoje Darijus I vėl iškiliai primena: "Visa, ką tik pastačiau Susa mieste su įmantriu nagingumu, pastačiau Ahuramazdah įsakymu. Teap saugo Ahuramazdah mane, mano krašto žmones, mano tėvą ir mano kraštą nuo visų priešų".

Po ranka teturiu tik įrašo nuorašą. Pats įrašas ir rūmų puošmenos yra Louvre muziejuje, Paryžiuje.

Prancūzų archeologai, norėdami statinių pamatus apsaugoti, atkastosius likučius apdengė cementu, saulėje džiovinomis plytomis ir degutu. Kerša apsauga rėžia akis. Archeologija sunaikina praeities likučius! Smalsumo vedamas, spėliuoju, kur gyveno Ahasuerus — Kserksas I, kur gražioji Estera turėjo savo kambarius, kur Mordekai, Esteros dėdė, sėdėjo rūmų varuose...

Susa nuo kauburio

Matau tik aprūnėjusius rūmų pamatus ir archeologų pasistaty-

tąją pilį. Akimis klajoju nuo kolonos bazės prie kitos Apadana salėje. Kadaise kolonų būta 72. Dabar tik jų bazės arba duobutės asloje.

Akimis nematau amžių procesijos, kuri čia vyko 6000 metų sklaidoje. Siaurų gatvelių grindys ir XIII prieškratinio amžiaus statinių pastatai rytiniame piliakalnio šone dar liudija aukštinį Elamo amžių.

Artimųjų Rytų piliakalniai yra lyg daugiasluoksnis tortas. Archeologai sakosi, kad, Susą atkaskdami, jie atpažino net 14 skirtingų, žmogaus buitinių poreikių sukurtų, sluoksnių. Turtinga gyvenvietė — tortas!

Susa apylinkės lygios. Akis sustabdo tik akiratis. Rytuose vos vos įžiūriu kalnus, o vakaruose matau tik supleišėjusią stepę. Žemė įdirbta tik kur ne kur. Kauburiai ir grioviai lygumoje sakosi, kad ir jie yra žmogaus rankų supilti ar iškasti. Kauburiai galbūt slepia gyvenvietę ar kapą, o grioviai kadaise tarnavo žemei laistyti.

Iš Elamo-Khuzistan į Mediją-Kurdistan

Susa yra Elamo sostinė griuvėsiuose. Ekbatana, Medijos sostinė, yra nūdienis Hamadan miestas. Jau popietė. Iki Hamadan dar 500 km. Ten yra mūsų nakvynės vieta šįvakar.

(Bus daugiau)

IŠ VISUR

— **Philadelphijoje** vasario 28, šį šeštadienį, 6:30 val. vak. Lietuvių Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Hartfordo LB dramų sambūris suvaidins Anatolijaus Kairio komediją „Ku-Kū“. Vakara rengia ir Philadelphijos bei aplinkinių miestų lietuvius atsilankyti kviečia Philadelphijos Lietuvių Namai ir Philadelphijos LB apylinkė. Po vaidinimo linksma Užgavėnių vakaronė prie gero orkestro.

— **Scranton, Pa.**, vyskupas J. Carroll McCormick savo diecezijos lietuvių parapijose vasario 14 ir 15 vykdė specialią rinkliavą pavergtos Lietuvos Bažnyčios paramai. Surinkti pinigai per prel. A. Norkūną, Švč. Trejybės lietuvių parapijos kleboną, Wilkes-Barre, Pa., persiunčiami Lietuvių Katalikų Religijai Šalpai.

— **Vladas Šakalys**, lydimas inž. Griniaus, vasario 4 dalyvavo JAV imigracijos-natūralizacijos apklausinejime, siekdamas azilio teisių JAV-ėse. Palankaus sprendimo jo imigracijos prašymui reikia tikėtis kelių mėnesių laikotarpy. (E)

— **Waterbury, Conn.**, lietuviai Vasario 16-osios minėjime pagal laisvo apsisprendimo principą Lietuvos laisvinimo veiksniams aukojo taip: Altai 360 dol., Vlikui 750 dol., Lietuvių Bendruomenėi 2485 dol. Iš viso suaukota 3595 dol.

— **Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas** ir pianistas Vytenis Vasyliūnas kovo 1, šį sekmadienį, pradeda koncertų kelionę. Programoj Bacho, Dvoržako, Colebridge-Taylor, Bakšio ir Gaidelio veikalai. Abiejų lietuviškų kūrinių premjera bus Bostone kovo 1. Po to muzikai koncertuoja kovo 6 Chicago, kovo 7 Detroit, kovo 8 Clevelande ir kovo 14 New Yorke.

— **Tikinčiosios Lietuvos Diena** Kanadoj minima pirmą kovo sekmadienį. Šiomet ji bus minima kovo 1. Tai maldos, aukos ir veiklos diena, kurioj lietuvių bažnyčiose meldžiamasi už persekiojamą Lietuvą ir renkamos aukos Lietuvos tikintiesiems gelbėti. Kanados Lietuvių Katalikų Centras kreipėsi į Kanados vyskupus, prašydamas, kad į minėtą maldos dieną įsijungtų ir kanadiečiai.

— **Solistė Roma Mastienė** kovo 1 dainuos Miami, Fla., Lietuvių klubo koncerte. Ji dainuos taip pat ir „Draugo“ romano premijos įteikimo iškilmėse Los Angeles, Calif., balandžio 5.

— **Kun. Jons Morkvėnas**, Pandėlio bažnyčios altaristas, sulaukęs 73 m. amžiaus, mirė sausio 21. Velionis buvo gimęs Krinčino parapijoje, Biržų apskrityje. Kunigū buvo įšventintas 1933. Sielovados darbu dirbo įvairiose lietuvių parapijose, buvo Svėdasų parapijos klebonas.

— **Prancūzijos Lietuvių Bendruomenė** Paryžiuje kiekvieną penktadienį rengia jaunimo suėigas, kuriose stengiamasi susipažinti su lietuvių kultūra ir pačia Lietuva. Lietuvių kalbos kursai dėsto Edita Rehner, o vėliau mokomasi skudučiuoti, lietuviškai dainuoti ir šokti.

— **Sydnejaus lenkų bendruomenė** 1980 gruodžio 13 surengė solidarumo šventę, susietą su dabartiniais įvykiais Lenkijoje. Ji pradėta penkių kunigų koncertuotomis mišiomis Šv. Marijos katedroj. Du kunigai, atvykę Australijon iš Lenkijos, supažindino su dabartine jos būkle, prašė visus dalyvius melstis už Lenkiją. Antroji šventės dalis įvyko Hyde Parke su vėliavomis ir plakatais. Kalbėtojų eilėse buvo federacijos bei vietinės valdžios ir etninių grupių atstovai. Pavergtų Tautų Organizacijos vardu kalbėjo A. Kramilius, Sydnejaus lietuvių — dr. A. Mauragis.

VIENOS KELIONĖS PRISIMINIMAI

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

37

Tačiau bene pati išpūdingiausia pilies dalis buvo giliai po žeme, nusiėdus ilga eile siaurų laiptų siaurais, vingiuotais koridoriais į patalpą, kurioj ilsisi palaidoti visi garsieji imperatoriai, pradedant Karoliu Penktuoju. Pati patalpa atrodė kaip banko seifas, kurio sienose eilėmis išrikuoti vienosios formos karstai su užrašais pagal chronologinę istorijos eigą. Pačiame viršų pirmasis karstas paženklintas auksine plokšte su įrašu „CARLOS V IMPETREX“, o žemiau jo — „PHILIPPUS II HISPANEX“, ir t.t. Vienne sienos šone yra eilė tuščių vietų. „Čia bus palaidotas ir dabartinis Ispanijos karalius, kai jam ateis laikas“, iškilmingai pareiškė gidas.

Nors diena buvo karšta, bet požemy buvo šalta. Prisimenu, kad drebėjau... ar tai nuo šalčio, ar nuo slegiančių žmonių istorijos išpūdžių, dar ir dabar nežinau. Bet buvo malonu išeiti į saulės šviesą ir pro erdvaus aukštą tvorą apsupto kiemo vartus žvelgti į sužaliavusį, gyvybę trykštantį slėnį. O toly pamėlynavę Pirenėjų dieviško menininko ranka iškalė nuostabaus grožio rėmus Ispanijos vidurdienio panoramai išryškinti.

Traukėm toliau senojo Toledo miesto link. Tai vienas iš seniausių Europos miestų, jau 192 metais prieš Kristaus gimimą užimtas romėnų, o šeštame šimtmety pr. Kr. buvęs vesgotų sostinė. Kai priartėjom prie senovinių miesto sienų, iš karto į mus padvelkė senovė. Čia nieko neleidžiama statyti naujo, modernizuoti ar keisti, tik palaikyti viską tokioj pat formoj, kaip senovėj. Siauros, akmenimis grįstos gatvės, kylančios tai į viršų, tai staiga žemyn, buvo apsuptos senovinio stiliaus namais. Iš kažkur užklydęs motociklistas, policininko sustabdytas už skubėjimą mažytėje gatvelėje, atrodė kaip būtų ne iš šio pasaulio. Kadaise buvęs Ispanijos

ATEITININKAI RUOŠIASI X-JAM KONGRESUI

Dešimtas Ateitininkų Kongresas, kaip jau pranešta, yra šaukiamas šių metų rugsėjo 3-7 Chicagoje — Ateitininkų Namuose ir Jaunimo Centre. Posėdžių, pasitarimų, pamaldų ir įvairių renginių vieta ir laikas bus netrukus paskelbti. Kongreso techniniai reikalai rūpinasi Chicagoje susidaręs rengimo komitetas, o programa — Federacijos valdyba ir „Ateities“ redakcija.

Kongresas šaukiamas ryšium su „Ateities“ žurnalo pasirodymo 70 metų sukaktimi, drauge minint ir viso ateitininkijos sąjūdžio tokio pat amžiaus sukaktį. Kongreso antrą dieną, rugsėjo 4, yra numatytos Moksleivių, Studentų ir Sendraugių sąjungų konferencijos. Pirmas dvi dienas posėdžiaus atskiros darbo grupės ir komisijos, svarstydamos ir narpliodamos organizacinius klausimus ir rūpesčius. Paskutinės tris dienas vyks bendri posėdžiai.

Visi ateitininkų vienetai yra prašomi pasirūpinti, kad jiems visiems būtų atstovaujama Kongrese. Federacijos valdybos nutarimu, pagal konstituciją, atstovai renkami po vieną

kultūrinio ir religinio gyvenimo židinys, Toledo miestas visame pasaulyje buvo garsus savo ginklų pramone. Čia pat tekanti Tacho upė dabinasis dviem senoviniais tiltais. Viršum miesto matosi garsiosios Alkazaro tvirtovės griuvėsiai; ji buvo sugriauta 1936 metais, civilinio karo metu.

Toledo katedra, pradėta statyti tryliktojo šimtmečio, savo didumu Europoj trečioji gotiško stiliaus bažnyčia, garsi Rubenso, Goyos, El Greco ir Ticiano kūrinių, savo nuotaika vis dėlto labai skiriasi nuo Italijos katedrų, nežiūrint laikotarpio, stiliaus panašumų ar garsių menininkų bendrumo. Pats didysis altorius slegia savo natūralaus dydžio skulptūrų perkrovimu. Galima būtų išsistomis valandomis studijuoti auksuotą medines skulptūras, vaizduojančias įvairiausius Naujojo Testamento įvykius. Centre esanti garsiausia pasaulio monstrancija (Arfe) yra majestotiško gotiško bokšto pavidalo. Katedron šviesa įsiskverbia pro 750 langų, kurių kiekvieną vitražų stiliuje tapę garsiausieji pasaulio dailininkai. Impozantiški vargonai remiasi į „Imperatoriaus vartus“, puošnią zakristiją dabina garsusis Greco „Kristaus plakimas“ ir paties menininko autoportretas.

Dar aplankėm ir Šv. Marijos Sinagogą. Iš karto maniau, kad tai esanti klaida, nes sunku įsivaizduoti sinagogą Dievo Motinos vardu. Pasirodo, kad tai iš tikro būta senovinės sinagogos, kuri savo laiku buvusi atimta ir paversta į krikščioniškus maldos namus. Šiuo metu tas pastatas paliktas nenaudojamas, kaip istorinis muziejinis eksponatas, primenantis audringą Ispanijos religinio gyvenimo istoriją.

Krypuodami siauromis senovinėmis Toledo gatvelėmis, pajutom nusikėlę šimtmečiais nuo šios dienos, tačiau realus gyvenimas daro savo. Pasijutom alkani, ir gidas pranešė, kad mum užsakytį pietūs netolimaime restorane. Autobusu pasikėm siauru keliu į sekantį kalną, kurio viršų stovėjo įdomus,

nuo vieneto dešimties narių. Ši taisyklė taikoma vienodai sendraugių, studentų ir moksleivių skyriams, draugovėms ir kuopoms. Ateitininkai, gyvenę vietovėse, kuriose nėra organizuotų vienetų, galės išrinkti savo atstovus atvykę į Chicago. Jiems taikomas tas pats nuostatas — vienas atstovas nuo dešimties narių.

Kongrese atstovo teisę, be rinkimų, kaip nurodo mūsų konstitucija, turi Federacijos taryba, Federacijos valdyba, kontrolės komisija ir sąjungų centro valdybos. Patariamąjį balsą kongrese turi kiekvienas ateitininkas.

Kaip pažymi mūsų konstitucija, „ateitininkų kongresas yra vyriausias Ateitininkų Federacijos reikalų sprendėjas“. Jis gali pakeisti Federacijos konstituciją, nustatyti gaires ateities veiklai ir spręsti įvairius kilusius reikalus.

Ateitininkų vienetai kviečiami aktyviai domėtis savo kongresu, sekti pranešimus apie jį ir ruoštis jame dalyvauti kiek galima gausiau.

Ateitininkų Federacijos valdyba

Scena iš Maironio lituanistinės mokyklos vaidinimo Cirkas.
Nuotr. P. Bivainio.

plačiais senoviniais langais restoranas. Mudviem pavyko gauti stalą prie gotiškos išvaizdos praviro lango, iš kurio matėsi senoviškas Toledo, kaip nuostabus dailininko paveikslas.

Grižom vakarop nuvarę tiek nuo daugybės išpūdžių, tiek nuo neįprastos kaitros. Prisiminiau, kad tai paskutinis vakaras Ispanijoje ir Europoj. Neturėjau progos nusipirkti lauktuvių namiškim Ispanijoje, tai pasiteiravau viešbuty, kada Madrido krautuvės užsidaro. „Lygiai aštuntą valandą“, atsakė man viešbučio tarnautojas. „Kaip tai?“ nustečiau. „Juk Madride vakaras labai vėlai uždaro krautuves, o dabar tik antradienio vakaras.“ „Senjora“, kantriai man atsakė tarnautojas, „Ryt visa Ispanija švenčia savo patrono Sant Jago šventę. Viskas bus uždaryta ryt, o šis vakaras yra šventės išvakarės“... Reiškia, krautuvės bus uždarytos po penkiolikos minučių. Laimė, mūsų viešbutis buvo pačiame miesto centre. Įsispyrusi nuvargusias kojas į batus, nelaukdama elevatoriaus, laiptais lėktė išlėkiau į gatvę, ieškodama krautuvės. Užsukau į pirmą pasitaikiusią auksakalio krautuvę. Savininkas jau buvo apsišarvavęs raktų pluoštą ir rakinėjo metalines langų užtvartas. Jauna pardavėja, matyti, pasiruošusi skubėti į namus, nenoriai atidarė vitrinėles, į kurias aš rožiuo pirštu, pasirinkdama įvairius papuošalus. Nebuvo laiko nei pasirinkti, nei pasvarstyti... Išlėkiau iš parduotuvės su inkustuotais stiletais, sagtim ir dar kaikiuriomis smulkmenomis.

Radau savo bičiulį jau pasiruošusį žygiuoti Madrido gatvėmis ir pasiieškoti restorano, kuriame galėtume pavalgyti vakarienę. Aš buvau nuvargusi nuo ispaniško maisto ir su ilgesiu svajojau apie tipiską amerikietišką „sandvičių“, kurio namuose tikrai nebūčiau pasigedusi.

Madrido gatvėse jautėsi šventiška nuotaika. Į gatves pasipylė tūkstančiai šventiška apsiengusių ispanų. Šaligatvio kavinėse prie staliukų mažėjo vietų. Vitrinos prožektoriais apšviesti modeliai išlėjęsi plastikiškai „far niente“, o gatvės viduriu lėkė automobiliai ir triukšmingi motociklai.

Viename San Antonio gatvės šone pastebėjau didžiulį užrašą „Cafe California“. Man net plaktelėjo greičiau širdis, pagalvojus, kad čia amerikietiškas restoranas. Ir iš tiesų — languose buvo reklamuojami amerikietiški patiekalai, kokteiliai ir kava. Neteko nusivilti. Nežinau, ar man gyvenime kada nors buvo taip skanu valgyti tipiską „club sandwich“ su salotais, pomidoru riekiute, kalakuto mėsa ir kumpiu... Ir tokia skani kava, ir amerikietiškas Manhattan... Bevalgydami mudu su bičiuliu trumpai padarėm savo kelionės apžvalgą ir priėjom išvadą, kad matėm daugiau, negu tikėjomės... Abu lietuviai, europiečiai ir Amerikos piliečiai, supratom, kad per ilgą metų eilę pasidarėm svetimi ir pačiai Europai, automatiškai kalbėdami apie „namus“ Clevelande. Ir gal toki Cafe California nebuvo tokia puiki, kaip mum tą vakarą atrodė, bet ji priminė „namus“.

Parama lietuviškom mokykloms. JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba savo sausio 17 posėdy lituanistinių mokyklų paramai paskirtė 22,227.75 dol. 16,850 dol. gauta iš Lietuvių Fondo, o 5,377.75 dol. iš JAV LB krašto valdybos (jie surinkti rugsėjo mėn. vąj metu). JAV LB krašto valdyba tuos čekius išsiuntinėjo JAV LB apylinkių valdybų pirmininkams, kad jie Vasario 16 šventės minėjimo metu juos įteiktų savo vietovių lituanistinių mokyklų vedėjams.

Trečiadienis, Ilpepos 25

Pusryčių grižom į Cafe California, nes aš labiausiai pasigedau geros kavos. Ir pusryčiai buvo tipiskai amerikietiški, su tostų, marmeladu, javainiais ir kava. Tačiau savo dideliu nemalonumui pastebėjom, kad nė vienas neturim su savim pinigų... Aš turėjau savo rankinukę pasislėpusi kelis dolerius... Malonus kelneris nusišypsojo ir mielai priėmė dolerius, labai sąžiningai atsiskaitydamas ispaniškais pinigais pagal valiutos keitimo tabelę.

Viešbuty jau buvo atsiskaityta. Tarnautojai mudu išleido iškilmingai, linkėdami geros kelionės. Su taksiju apie 10 valandą nukeliavom į autobusą, kuris mudu nuvežė į Madrido tarptautinį aerodromą.

(Bus daugiau)

Clevelande lietuvių pensininkų subuvimas įvyksta kas mėnesį. Nuotraukoje — dalis pensininkų klausosi dr. A. Butkaus socialinių patarimų. Nuotr. V. Bacevičiaus

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJ

Lituanus žurnalo direktorių Regio Vedegio, Aldonos Zailskaitės, Jono Kučėno, Juozo Gailos ir Aleksandro Radžiaus kandidatejom pasibaigus, JAV LB krašto valdyba ateinančių dvejų metų laikotarpiui paskyrė Bronių Nainį, Julij Lintaką, Joną Kučėną, Algį Regį ir Aldoną Zailskaitę. Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiem direktoriam, ypač administratoriui Jonui Kučėnui už tvarkingą žurnalo redagavimą, administravimą ir lėšų telkimą.

Lietuviškos parapijos metai palaipsniui organizuojami. Iš Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Kunigų Vienybės pirm. kun. Alberto Kontauto ir visos valdybos gautas tam reikalui pilnas pritarimas. Sausio 27 Kunigų Vienybės valdyba nutarė:

1. Pilnai pritarti Kunigų Vienybės valdybos pirmininko kun. Alberto Kontauto iškeltom minim bei pasiūlytam JAV LB krašto valdybos pirmininkui Vytautui Kutkui rašytuose laiškuose Lietuviškos parapijos metų reikalui.

2. Visapusiškai remti JAV Lietuvių Bendruomenės iškeltą Lietuviškos parapijos metų paskelbimo mintį, kuri tikrai pasitarnaus visų lietuviškų parapijų sustiprinimui, kad jos tarnautų Dievui, ir religiją atsiėmusios kultūros ir papročių ugdymui ir Katalikų Bažnyčios nurodytos moralės išlaikymui.

3. Pavesti Kunigų Vienybės pirmininkui visais lietuviškos parapijos metų paskelbimo ir jų įgyvendinimo klausimais pilnai bendrauti ir tartis su JAV LB krašto valdybos pirmininku visų reikalingų komitetų ir komisijų sudaryme.

Į tą darbą norima įtraukti Lietuvos vyčius, Lietuvių Katalikų Religinę Tarnybą ir kitų konfesijų vadovaujančius dvasiškiaus bei pasauliečius. Parašytas laiškas ir vysk. Vincentui Brizgiui, prašant jo patarimų.

Parama lietuviškom mokykloms. JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba savo sausio 17 posėdy lituanistinių mokyklų paramai paskirtė 22,227.75 dol. 16,850 dol. gauta iš Lietuvių Fondo, o 5,377.75 dol. iš JAV LB krašto valdybos (jie surinkti rugsėjo mėn. vąj metu). JAV LB krašto valdyba tuos čekius išsiuntinėjo JAV LB apylinkių valdybų pirmininkams, kad jie Vasario 16 šventės minėjimo metu juos įteiktų savo vietovių lituanistinių mokyklų vedėjams.

Bridges žurnalas, kuris JAV Lietuvių Bendruomenės yra leidžiamas anglų kalba, kad ir lietuviškai nemokantieji neatitrūktų nuo mūsų kamieno, kurį laiką neišėjo. JAV LB krašto valdyba nutarė vėl jį leisti reguliariai, 10 kartų per metus, pradedant šių metų vasario mėnesiu. JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas organizaciniam reikalui Jonas Urbonas apsiėmė palaikyti glaudžius ryšius su redakcija, administracija, spaustuve ir platintojais.

JAV LB socialinių reikalų taryba, vadovaujama dr. Antano Butkaus, kai kuriose kolonijose jau vykdo surašinėjimą lietuvių, turinčių daugiau kaip 60 metų amžiaus. Ši taryba yra pasiryžusi

si tokį susirašinėjimą įvykdyti visoj Amerikoje. JAV LB socialinių reikalų tarybą, kurią JAV LB krašto valdyba patvirtino, sudaro: pirm. dr. Antanas Butkus ir nariai — dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Vytautas Černius, Raimundas Kudukis, dr. Regina Kulienė, Jūratė Neimanienė, Algis Širvaitis, Bronius Snarskis, Jonas Šoliūnas, Vytautas Staškus, Galina Sužiedėlienė, Povilas Šukys ir Virgus Volertas.

Apie naujų Lietuvos atstovų paskyrimo stovį paaiškino JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus sausio 24 krašto valdybos posėdy. JAV LB krašto valdyba yra giliai susirūpinusi, kad JAV Lietuvių Bendruomenės iškovota teisė skirti naujus Lietuvos atstovus vis dar nepasinaudojama. Krašto valdyba prašė ir toliau savo pirmininką palaikyti artimus santykius su Lietuvos atstovu dr. Stasiu Bačkui, stengiantis, kad šis reikalas būtų sutvarkytas.

Chicago pirmiesčiam leidžiamas Sun-Times plačiai aprašo ir įvertina etninių grupių veiklą, jų tarpe ir JAV LB Vidurio vakarų apygardos, vadovaujamos Kazio Laukaičio, su kuriuo turėjo pasikalbėjimą. Aprašoma ir JAV LB Lemonto apylinkės, vadovaujamos Viktoro Garbonkaus, veikla, paminint šeštadieninę mokyklą, tautinių šokių grupę, vadovaujamą Rasos Šoliūnaitės, skautus ir vaidintojų būrelį.

JAV LB Hot Springs apylinkės valdyba Vasario 16 šventės proga išleido biuletinį, kuriame savo kolonijose lietuvių informuoja apie savo ruošiamą Nepriklausomybės šventės minėjimą ir aukų rinkimą. Minėjimo pagrindiniu paskaitininku yra pakviestas dr. Tomas Remeikis, autorius stambaus veikalo „Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980“. Apylinkės pirmininkas yra stropūs ir veiklus bendruomenininkas Stepas Ingaunis.

JAV LB krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus sausio 31 lankėsi Chicagoj ir dalyvavo JAV LB švietimo tarybos, vadovaujamos Juozo Plačo, posėdy. Taip pat dalyvavo Lietuvių tautinių šokių instituto posėdy, kuriame buvo pirm. Galina Gobienė, vicepirm. Nijolė Pupienė, vicepirm. Frank Zapolis ir įždininkė St. Bacevičienė. Vakare JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdybos pirm. Kazio Laukaičio bute turėjo pasitarimą Pasaulio Lietuvių Dienų, kurios įvyks 1983 Chicagoj, ir Lietuvių Fondo reikalais. Pasitarime dalyvavo Vytautas Kamantas, dr. Antanas Razma, dr. Kazys Ambrozaitis su žmona, Bronius Nainys ir Kazys Laukaitis su žmona.

JAV LB Brighton Parko apylinkė, vadovaujama Juozo Šlaugaus, reguliariai leidžia Žinias, kurių 28 numeris pasirodė sausio mėn. Jame trumpai apžvelgiama pereinamųjų metų veikla, informuojama apie Vasario 16 minėjimą, apylinkės metinį susirinkimą, lituanistikos mokyklų pietus, solidarumo įnašų pakeitimą, rudens banketą, apygardos pirmininkų suvažiavimą, socialinių reikalų tarybos veiklą, Lietuviškos parapijos metus, gegutinę, rudens balių ir kt.

JAV LB

STEPSO ZOBARSKO PAGERBIMAS IR LITERATŪROS VAKARAS

Vaižganto Kultūros Klubu surengtas vakaras vasario 14 buvo skirtas rašytojui Stepui Zobarskui pagerbti, nes jam sausio 17 suėjo 70 metų.

Priėmimas sukaktuviniukui

Tą pačią dieną Kultūros Židinyje posėdžiavo Lietuvių Rašytojų Draugijos sudaryta knygų vertinimo komisija, kuri savo posėdyje paskyrė 1980 metų grožinės literatūros premiją. Komisija posėdžiavo tik vieną valandą bibliotekoje. Posėdžių menėje 5 val. buvo surengtas priėmimas sukaktuviniukui Stepui Zobarskui pagerbti. Dalyvavo apylinkės rašytojai, dailininkai, Stepo Zobarsko artimesni bičiuliai. Viso dalyvavo apie 25 žmonės. Šias gražias ir skoningas vaišes surengė Elena Mickeliūnienė, kultūrininkų mecenatė.

Pakeltos šampano taurės, sugiedota ilgiausių metų. Sveikinimo kalbą pasakė dail. Vytautas K. Jonynas, prisimindamas bendrą studijų dienas Paryžiuje. Papasakojo ir tai, kaip jis buvo prašytas padaryti St. Zobarsko eilėraščių knygai viršelį. Rašytojas tos knygos neišleido, o dailininkas viršelį išstatė dailės parodoje. Ten viršelį nupirko Čiurlionio galerija. Baigdamas palinkėjo sukaktuviniukui kūrybingų metų.

Vaišės tęsėsi apie pusantros valandos. Tada visi svečiai perėjo į Kultūros Židinio mažąją salę, kuri jau buvo parengta literatūros vakarui.

Sienos dekoracija

Galinėje sienoje ant žemyn besileidžiančios juostos buvo įrašyti sukaktuviniuko inicialai — SZ, kurie rėmėsi ant žąsies plunksnos ir ant plieninės plunksnos. Plunksnos savo keliu rėmėsi ant atskleistos knygos, kur buvo įrašytas skaičius 70. Žemiau — įvairiai pasklidusios knygos.

Raštų parodėlė

Ant gretimo stalo buvo įrengta Stepo Zobarsko raštų ir jo išleistų knygų parodėlė. Čia buvo išstatyta tik nedidelė dalis, ką jis turėjo tuo metu sutelkęs savo namuose.

Kairėje buvo dalis jo parašytų knygų, jo novelių vertimai į kitas kalbas. Dešinėje buvo jo išleistos knygos anglų kalba — lietuviai autoriai. Čia įdomiausia buvo jo vertimai, panaudoti amerikiečių vadovėliuose.

Dėmesį patraukė vienas albumas. Kai sukaktuviniukas 1940 gavo premiją už "Pabėgėlį", tai Mokytojų Sąjungos Kauno pirmasis skyrius suorganizavo Kau-

no mokyklas, ir jos piešė paveikslus "Pabėgėlio" tema. Atrinkti geresnieji darbai, sukliauti į albumą ir įteikti vaikų literatūros premijos laimėtojai St. Zobarskui.

Parodėlė susilaukė dėmesio. Ne vienas ją apžiūrino, vartė leidinius, kurie parodė, kokia plati ir gausi Stepo Zobarsko veikla.

Lietuviškasis žodis

Vakarą pradėjo Vaižganto Kultūros Klubo pirmininkas Paulius Jurkus. Jis priminė, kad šis lietuviškojo žodžio vakaras yra skiriamas Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti. Priminė, kaip nepriklausomos Lietuvos laikais buvo lietuviškojo kūrybinio žodžio šventės valstybės teatre Kaune; prisiminė praeitį, kaip ten santykiavo lietuviškas žodis su tauta. Ir tik lietuviškojo žodžio dėka mes išlikome gyvi. Susikaupimo ir atsi-stojimo minute pagerbti mirę rašytojai: Aloyzas Baronas, Marius Katiliškis, dr. Jonas Gri-nius.

Šioje vakaro įžangoje buvo paskelbta, kas laimėjo 1980 grožinės literatūros premiją, kurią skiria Lietuvių Rašytojų Draugija. Aktą paskaitė knygų vertinimo komisijos pirmininkas Stasys Santvaras. Paslaptis iki šiol buvo išlaikyta, ir niekas nežinojo, kam teko premija. Kaip jau skelbta, premija teko poetei Kotrynai Grigaitytei už jos knygą "Marių vėjui skambant", drauge prisimenant ir įvertinant jos visą kūrybą.

Premijos laimėtoja buvo čia pat salėje. Ir jai buvo didelė staigmena. Publika palydėjo nuoširdžiais plojimais.

Kalba Stasys Santvaras

Apie Stepo Zobarsko literatūrinę veiklą ir apie jo leidyklą kalbėjo poetas-dramaturgas Stasys Santvaras iš Bostono. Prisiminė ir juodviečių bendravimą, pasitraukimą iš Lietuvos. St. Santvaro kalba bus atspausdinta Darbininke atskirai.

Skaito sukaktuviniukas

Pirmoji vakaro dalis baigta Stepo Zobarsko kūrybos skaitymu. Skaitė pats autorius. Jis pasirinko ne prozą, bet poeziją ir paskaitė savo eilėraščių pluoštelių — Ekzpromptus. Eilėraščiai niekur nespausdinti ir dar niekam neskaityti. Visiems buvo malonu išklausti šių įdomių eilių.

Skaito aktorius

Vitalis Žukauskas

Antorji dalis buvo skirta jau grynai literatūros vakarui.

Čia dramos aktorius Vitalis Žukauskas paskaitė Stepo Zo-

Stepo Zobarsko pagerbime vasario 14 Kultūros Židiny dalyvavę rašytojai. Iš k. sėdi Kotryna Grigaitytė, Stepas Zobarskas, Nelė Mazalaitė, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, stovi Paulius Jurkus, Ona Balčiūnienė-Audronė, Stasys Santvaras. Nuotr. L. Tamošaičio

PHILADELPHIJOJ

Atvyksta teatras

Šį šeštadienį, vasario 28, 6:30 val. vak. Philadelphia Lietuvos Namuose, 2715 E. Allegheny Ave., Hartfordo LB dramos būrelis suvaidins Anatolijaus Kairio komediją "Ku-Ku". Rengėjai — Lietuvių Namai ir Philadelphia LB apylinkė — laukia lietuvių ir iš kaimyninių miestų. Po vaidinimo linksma Užgavėnių vakaronė prie gero orkestro.

Tr.

Pagalba Putnamo Seselėms!

Visi žinome apie didelių

barsko novelę — Monsinjoro suoliuką. Novelė plačiai žinoma, patraukli ir miela. Aktorius Vitalis Žukauskas ją paskaitė labai vaizdžiai, reljefingai.

Skaito poetai

Toliau savo eilėraščius skaitė poetas Leonardas Andriekus. Eilėraščiuose kalbėjo apie trapią žmogaus buitį ir jūrą. Poetas Stasys Santvaras paskaitė rubajatų pluoštą.

Kadangi čia pat buvo ir šių metų laureatė Kotryna Grigaitytė, tai ji tarė padėkos žodelį visiems, ypatingai knygų vertinimo komisijai ir paskui iš knygos paskaitė porą eilėraščių.

Tuo ir baigta ši literatūros šventė. P. Jurkus padėjo visiems programos dalyviams ir pakvietė kavutės, kurią parengė Renata Alinskienė. Dabar visi turėjo progos ilgiau pasikalbėti, pabendrauti. (p.j.)

darbus Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos seselių Putname. Jos rengia mūsų mažiesiems ir jaunimui vasaros stovyklas, kuriose moko pamilti tėvų žemę — Lietuvą ir Dievą. Jos globoja, slaugo ir guodžia mūsų paliegusius senelius. Jos redaguoja "Eglutę" ir spausdina eilę lietuviškų leidinių. O šiuo metu jos susidūrė su sunkumais besitariant naujas patalpas.

Gal ne vienam iš mūsų kyla mintis, kaip padėti, kaip parodyti savo priitarimą ir išreikšti padėką seselėms už tuos kilnius ir sunkius darbus?

Puiki proga bus kovo 8, sekmadienį, 12 val., Šv. Andriejaus parapijos salė (19th & Wallace Streets, Philadelphia, Pa.), atsilankant ir ruošiamus pietus su koncertu ir loterija. Koncerte dainuos solo ir duetas Anna Del Borrello, Ona Šalčiūnienė ir, Philadelphiaje dar negirdėtas, Gabrielius Mironas. Loterijoje bus galima laimėti mūsų iškiliųjų dailininkų — Adomo Galdiko, Petro Vaškio ir Romo Viesulo — vertingus kūrinius.

Rengėjos — Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphia Klubas — maloniai kviečia ir laukia visų Philadelphia ir jos apylinkių lietuvių su savo svečiais šiame labdaros rengime gausiai dalyvauti.

Pietų ir loterijos bilietus prašoma įsigyti iš anksto pas Klubo nares. Dėl smulkesnių informacijų skambinti telefonu 215 324-4784. Visas parengimo pelnas skiriamas seselėms.

Sn.

NAUJAUSI LEIDINIAI

V. Volertas, Greitkelis. Romanas. 7.50 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. Premijuotas eilėraščių rinkinys. 4 dol.

D. B. Bindokienė, Angelų sniegas. Apsaka. 5 dol.

E. Juciūtė, Ažuolynėlis. Romanas. 8 dol.

J. Jakštas, redaktorius. Lietuvių Tautos praeitis, IV tomas. 15 dol.

Balys Gaidžiūnas, Mano kartos likiminiai metai. Eilėraščiai. 5 dol.

Pr. Šulas, Kaip sudaromi testamentai (turto paveldėjimas, palikimai). 3 dol.

Pr. Naujokaitis, Kalbininkas J. Senkus. 5 dol.

Antanas Jasmantas, Ir niekad ne nemolei. Eilėraščiai. Irišta. Kaina 6 dol.

Aleksandras Radžius, Priimk mane, mėnuli. Eilėraščiai. 5 dol.

Algirdas Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Novelės. Su kietais viršeliais. 6 dol.

Algirdas Landsbergis, Trys dramos (Barzda, Paskutinis piktikas, Sudiev, mano karaliau). Su kietais viršeliais. 8 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. 20 dol.

J. Kapačinskis, Spaudos baruose. 8 dol.

Persiuntimui pridama 50 arba 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

LIETUVA 1981

Kelionės iš New Yorko ir Montrealio Finnair jet lėktuvais, 9 naktys /10 dienų: Vilnių 5 naktys/ 6 dienos, Maskvoj 1 naktis, Leningrade 1 naktis, Helsinky 1 naktis.

Kelionės kainon įskaitoma ekskursijos į Kauną ir Trakus, багаžo pervežimas, visi patarnavimai, mokesčiai, lėkimo bilietai, vietovių apžiūrėjimas, visi valgiai.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA
201	kovo 25	balandžio 3	\$ 975.00
202	balandžio 1	balandžio 10	\$ 975.00
203	gegužės 20	gegužės 29	\$1085.00
204	gegužės 27	birželio 5	\$1085.00
205	birželio 3	birželio 12	\$1125.00
206	birželio 24	liepos 3	\$1125.00
207	liepos 1	liepos 10	\$1125.00
208	liepos 22	rugpjūčio 1	\$1125.00
209	liepos 29	rugpjūčio 7	\$1125.00
210	rugpjūčio 5	rugpjūčio 14	\$1125.00
211	rugpjūčio 26	rugsėjo 4	\$1125.00
212	rugsėjo 2	rugsėjo 11	\$1125.00
213	rugsėjo 16	rugsėjo 25	\$1060.00
214	spalio 7	spalio 16	\$ 995.00
215	gruodžio 27	sausio 3	\$ 885.00

Kainos bazuojamos dvim miegant vienam kambary pirmos klasės viešbučiuose. Už privačius kambarius primokama.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton Simpson, agentūros prezidentę.

UNION TOURS INC.

6 East 36th Street, New York, N.Y. 10016

1931-1981: 50 METŲ PATIRTIES ORGANIZUOJANT KELIONES

Prašom slųsti brošiūrą "LITHUANIA 1981"

Vardas, pavardė
AdresasZip
Telefonas

Prašom slųsti brošiūrą mano draugui

Vardas, pavardė
AdresasZip
Telefonas

IŠ VISUR

— Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegija Romoj kovo 5 švenčia 35 metų sukaktį. Ta proga popiežius aukos mišias lietuvių koplyčioje Šv. Petro bazilikoje.

— Kun. Alfonsas Skikūnas, Sartininkų ir Ropkojų klebonas, Telšių vyskupijoje, mirė sausio 23 Kauno klinikoje.

— Dail. V.O. Virkau tapybos darbų paroda Chicagaj, Galerijos patalpose, vyks vasario 27-kovo 14.

— Scranton, Pa., universitete seselė Virginija iš Jėzaus Nukryžiuotojo kongregacijos, šio pavasario semestre vėl dėstys lietuvių kalbą ir kultūrą. Pavasario semestras prasidės kovo 4, trečiadienį, 6:30 val. vak. ir tęsis per 10 savaitių. Paskaitos vyks trečiadieniais. Dėl registracijos skambinti Ronnie Davidson 961-7582, Office of Continuing Education.

— Tėv. L. Januška, OFM, Kanados Lietuvių Kunigų Vienybės siunčiamas, ateinančios gavenios metu aplankys Kanados vakarų lietuvių kolonijas, kuriose nėra lietuvių kunigo, būtent, Thunder Bay, Ont., Calgary, Alta., Edmonton, Alta., Vancouver, B.C.

— Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės tarybos ir garbės teismo rinkimai įvyks kovo 1 korespondenciniu būdu.

— Lietuvių Filatelistų Draugija Toronto Lietuvių Namuose rengia ketvirtą lietuviškų pašto ženklų ir pinigų parodą balandžio 11-12. Parodoj gali dalyvauti ir ne draugijos nariai. Apie dalyvavimą reikia pranešti iki kovo 15 K. Kaminskui. Jo adresas: 25 Norma Cresc., Toronto, Ont. M6P 3G9. Telef. 416 762-8496.

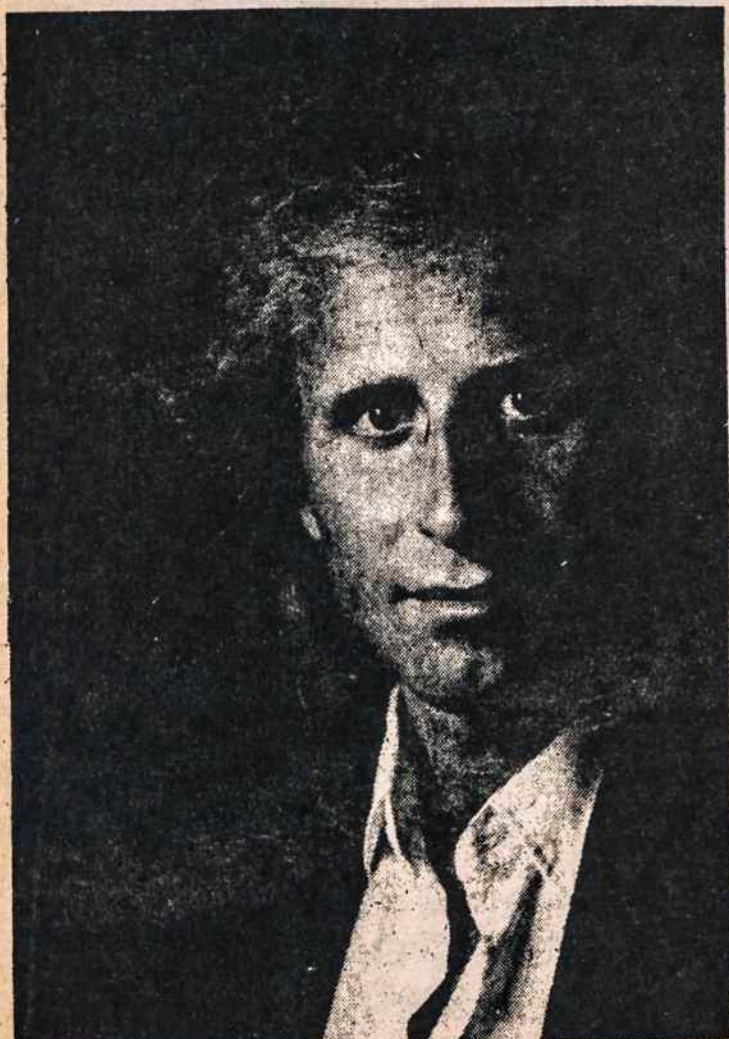
— Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa praneša, kad Grand Rapids vyskupijos leidimu ir klebono Alberto Bernoto asmeniniais paraginimo laiškais rinkliava Lietuvos Katalikų Bažnyčiai buvo pravesta sausio 25 Šv. Petro ir Povilo parapijoje, Grand Rapids, Michigane, su dideliu pasisekimu. Iš viso buvo surinkta 1050.19 dol. Stasys K. Balys, Grand Rapids Lietuviškų Mišių Komiteto pirmininkas, pasiųsdamas šią auką Religinė Šalpai Brooklyne, palinkėjo Religinės Šalpos darbuotojams ištvermės toliau tęsiant kovą dėl katalikų tikėjimo ir Lietuvos laisvės.

— Ingrida Bublienė, vadovaujanti IB Konsultavimo firmai Clevelande, yra pakviesta Raudonojo Kryžiaus patikėtinių tarybos pirmininko į specialiai sudarytą komitetą iš įvairių spaudos, radijo, televizijos ir konsultavimo agentūrų, minint šiais metais Raudonojo Kryžiaus šimtmečio sukaktį.

— Okupuotoj Lietuvoj neseniai mirė rašytojo Juozo Grušo žmona ir kompozitoriaus muziko Konrado Kavecko žmona.

— Amerikos rytinio pakraščio lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Hartforde, Trinity kolegijos patalpose, gegužės 30-31. Dalyvauja jauni šokėjai iš aštuonių Amerikos rytinio pakraščio vietovių. Visų bilietų kaina 8 dol. Juos galima iš anksto nusipirkti pas Birutę Monaco, 25 Richard Road, Manchester, Conn. 06040. Čekius rašyti: "Lithuanian Folk Dance Festival" vardu.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. A. Mačiūnas, Lavalette, W. V., I. Pečiukėvičius, Nashua, n. h. Užsakė kitiem: St. Jančauskienė, Brockton, Mass., — K. Klaucke, Stratford, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

Žymusis teniso žaidėjas Vytas Gerulaitis Toronto "Molson challenge" teniso turnyre laimėjęs pirmą vietą ir 175,000 dol. Turnyre dalyvavo aštuoni pasaulio geriausi teniso žaidėjai. Finale jis nugalėjo John McEnroe, pusfinalyje — Jimmy Connors, kuris užėmė trečią vietą. Ketvirtoje vietoje liko Bjorn Borg. Vytas Gerulaitis su tėvais gyvena Great Necke, N.Y.

Laiškas redakcijai

ŽEMĖLAPIŲ

"SPECIALISTAI"

Ponas A. S. Gečys vasario 6 d. "Darbininke" surašė man kaltinamąjį aktą už svetimas "nuodėmes": du žemėlapius, kurių vienas buvo 1968 m. paskelbtas V. Vaitiekūno knygoje, o antras 1973 m. B. Kaslo knygoje, abu VLIKo leidiniai. Tie žemėlapiai vėliau buvo pakartoti įvairiuose leidiniuose. Turiu iš esmės pasakyti štai ką:

1) Abiejuose žemėlapiuose vakarinė Lietuvos siena nubrėžta pagal nepriklausomos Lietuvos vyriausybės 1928.1.29 d. pasirašytą sienų sutartį su weimarine Vokietija, kurioje Lietuvai buvo

pripažintas Klaipėdos kraštas. Kokią teisę turi ponas Gečys ar kuris kitas emigrantas ignoruoti arba anuliuoti nepriklausomos Lietuvos vyriausybės laisva valia sudarytą tarptautinę sutartį?

2) Dėl sienos su Lenkija pietuose labai aiškiai atžymėta, kad tai Curzono linijos dalis su pastaba: "Not recognized by Lithuania". Kiekvienas gali pasiimti Eltos anglišką "Information Bulletin" (1979 nr. 12, arba 1980 m. nr. 1, 3, 5), kur tas žemėlapis įdėtas, ir pamatyti tai, ko ponas Gečys nepastebėjo. Tad ko galima daugiau norėti? Tai ne istorinis žemėlapis, parodą Vytauto ar Liublino uni jos laikus, bet kokia buvo Lietuvos sienų padėtis šiame amžiuje. Visokios istorinės sienos nebeteri dabar jokios praktiškos

reikšmės.

3) Man keista, kodėl taip jautrus dėl žemėlapių ponas Gečys nepastebėjo A. L. Bendruomenės finansuotoje, T. Remeikio 1980 m. išleistoje knygoje "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" 8 psl. įdėto žemėlapiu, kur kiekvienam krinta į akis anapus Nemuno didelėmis raidėmis padėtas užrašas: KALININGRAD REGION. Kai mes žymime "East Prussia", kaip buvo prieš Antrąjį pasaulinį karą, tai reiškia, kad klausimas neišspręstas, dar visai gali būti. Įrašius "Kaliningrad Region", yra pripažįstama, kad klausimas jau baigtas, tai tik rusiška "Kaliningradskaja oblast", visiškai pritarimas Sovietų Rusijos užgrobitumui.

Skaudu lietuviui matyti, kaip tame žemėlapyje rašomi vietų vardai: Kaliningrad (Karaliaučius), Sovetsk (Tilžė), Chernykhovsk (Jsrutis), Gusev (Gumbinė), Chistye Prudy (Tolminkiemis) ir pan., vis pirmiausia rusų primesti pavadinimai ir tik skliausteliuose žemiau įdėti lietuviški istoriniai vardai. Sovietai tuo galės pasidžiaugti. O ko tyli mūsų labai jautrūs mažlietuvių? Dabar bendruomeninkai tegul liaunasi kalbėję apie Mažąją Lietuvą, nes jie tuo žemėlapiu ją priskyrė Sov. Rusijai. Vos įskaitomomis mažomis raidelėmis žemiau dar įrašė "East Prussia" ir "Lithuania Minor", kaip istorinę liekaną.

Dr. Jonas Balys

LIAUDIES INSTRUMENTŲ
KURSAI LIETUVOJ

Kanklės — Birbynės — Skudučiai
16 dienų kelionė su 11 dienų Vilnių
ir ekskursijomis
birželio 13-28, 1981.....\$1,549
11 DIENŲ KELIONĖ SU 6
DIENOM LIETUVOJ

gegužės 11-21, gegužės 20-30\$1,129
birželio 1-11, birželio 18-24\$1,249
liepos 15-25, rugp. 15-25\$1,249
rugsėjo 1-11\$1,129
spalio 1-11\$1,089

Lankoma: Varšuvoj 2 dienos, Vilnių 6 dienos, Frankfurte 1 diena; miegamieji vagonai traukiniu iki Vilniaus ir iš Vilniaus.

Oro kelionės su Lufthansa iš Bostono, New Yorko ir Philadelphiajos. Galima prisidėti ir iš kitų miestų. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių iškviatimo dokumentai

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDYMO
CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA

MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privi-
žiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Kotrynos Grigaitytės eilėraščių rinkinys
MARIŲ VĖJUI SKAMBANT

Iaimėjo Lietuvių Rašytojų Draugijos 1980 metų literatūros
premią. Šią vertingą knygą už 4 dolerius galima įsigyti pas
lietuvišų knygų platintojus ir Darbininko administracijoj:
341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Pakilus susidomėjimui MAŽAJA LIETUVA, jos pažinimui daug padeda
6 plačios studijos prof. M. Brako paruoštoje 304 puslapių knygoje
LITHUANIA MINOR.

Knygoj yra 50 žemėlapių. Jos kaina \$15.00, persiuntimas \$0.81. Kreiptis
į knygų platintojus arba leidėją: Lithuanian Research Institute, Inc.
149-31 120th Street, So. Ozone Park, N.Y. 11420.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą deda-
mas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratešti prenumeratą 1981 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik
\$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Stučių už prenumeratą \$.....
Už kalendorių \$.....
Spaudai paremti \$.....

DARBININKUI
PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųs-
dami prenumeratos mokestį,
prisidėję aukomis už kalendo-
rių, įvairius patarnavimus ar
šiai spaudą parėmę:

Po 37 dol. — O. Jankevičiū-
tė, New York, N.Y., dr. B. Preikš-
tas ir J. Petrulis, Oakhurst, N.J.
30 dol. — M. Pečiulis, Toron-
to, Ont., Canada.

Po 25 dol. — J. Zabelskis,
Flushing, N.Y., V. Povilauskas,
Astoria, N.Y.

Po 22 dol. — A. Sinus, Brook-
lyn, N.Y., Z. Krasauskas, Chi-
cago, Ill.

14 dol. — L. Bandžiukas,
Richmond Hill, N.Y.

Po 12 dol. — A. Bilaitis,
Kearny, N.J., J. Valukonis, Hun-
tington Beach, Calif., J. Kontau-
tas, Centerville, Mass.

10 dol. — S. Šergalis, Weston,
Ont., Canada.

Po 7 dol. — O. Malkauskie-
nė, Chino, Calif., J. Karalius,
Chicago, Ill., B. Mudėnas, Wor-
cester, Mass., K. Sirgėdas, Rich-
mond Hill, N.Y., W. Sinus, Mas-
sapequa, N.Y., V. Lisauskas, Wa-
terbury, Conn., J. Kanapka, Wa-
terbury, Conn., P. Davidonis,
Philadelphia, Pa., J. Daniliaus-
kas, Stamford, Conn., S. Ever-
lin, Hot Springs, Ark., J. Bau-
žys, Chicago, Ill., V. Matuckas,
Warren, N.J., F. Dippel, N. Mas-
sapequa, N.Y., S. Blynas, Brid-
geport, Conn., P. Bertman, Ap-
pelle Park, Que., Canada, S. Ba-
rakauskas, Brooklyn, N.Y., J. Pu-
teris, Toronto, Ont., Canada, V.
Bakšys, Dorchester, Mass.

Po 5 dol. — V. Raciūnas,

Chicago, Ill., B. Liaudanskis,
Detroit, Mich., L. Virbickas,
St. Petersburg Beach, Fla., B.
Gasparėnas, Riverside, N.J., J.
Burniauskas, Baltimore, Md., K.
Zebraskas, Toronto, Ont., Ca-
nada.

Po 3 dol. — J. Leveris, To-
ronto, Ont., Canada., A. Žukaus-
kas, Metuchen, N.J., E. Šileikis,
Toronto, Ont., Canada.

Po 2 dol. — E. Sandanavi-
čius, Brooklyn, N.Y., I. Merlino,
W. Hempstead, N.Y., P. Sanda-
navičius, Santa Monica, Calif.,
P. Kiaunė, Rochester, N.Y., Z.
Merkevičius, New Haven,

Conn., K. Sidlauskas, So. Bos-
ton, Mass., A. Bacevičius, New-
ton, Mass., P. Šaulys, Brockton,
Mass., K. Keblys, Southfield,
Mich., C. Kulas, Fairview, N.J.,
J. Misiūnas, Fair Lawn, N.J., A.
Rinius, Springfield, Ill., S. Zul-
pa, London, Ont., Canada, B.
Dapšys, So. Boston, Mass., T.
Visminas, Woodside, N.Y., A.
Biretta, Manchester, Conn., V.
Vaikutis, Stamford, Conn.

1 dol. — M. Putukis, Phila-
delphia, Pa.

Visiem aukotojam nuoširdžiai
dėkoja Darbininko administra-
cija.

LITHUANIAN FEDERAL
CREDIT UNIONK A S A
LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:

86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418

arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas

ir šiuo metu 12% už Share Certificates,

arba 15% už Money Market Certificates

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos
paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem
lietuviams.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federal-
nių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val.
vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais
iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas
svečias.

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA
ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos

- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

- Prieinamos kainos

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambariai)
- Trys valgymai dienų Lietuvoj, Baltijos srity, Rusijoj
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus į muziejus
- Transportacija į aerodromus

- Amerikos lietuvis lydės 15 ar daugiau keleivių grupės iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoj
- Parūpinamos vizos į Rusiją
- Vaikams pagigtos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.

20 EAST 46TH STREET
NEW YORK, NEW YORK 10017

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name

Address

City & State

TOLL FREE (800) 223-7953
NY STATE (212) 986-1500

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1981 METAIS
AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

1-os SAVAITĖS KELIONĖS — \$975.00 IŠ NEW YORKO (GYVENANT DVIESE KAMBARYJE)

Balandžio mėn. 26 d.
Gegužės mėn. 3 d.
Gegužės mėn. 11 d.

Rugsėjo mėn. 20 d.
Rugsėjo mėn. 28 d.
Spalio mėn. 4 d.

Gruodžio mėn. 21 d.

1-os SAVAITĖS KELIONĖS — \$1099.00 IŠ NEW YORKO (GYVENANT DVIESE KAMBARYJE)

Birželio mėn. 14 d.

Liepos mėn. 6 d.

Liepos mėn. 26 d.

Rugpjūčio mėn. 2 d.

Rugpjūčio mėn. 9 d.

2-ju SAVAIČIŲ KELIONĖS — IŠ NEW YORKO (GYVENANT DVIESE KAMBARYJE)

Birželio mėn. 21 d. — Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinkis \$1,375.00
Liepos mėn. 13 d. — Vilnius, 5 dienos Romoje \$1,475.00

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS!!! VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!!!

Kiekviena ekskursija apims vieną dieną KAUNĄ. Patyrę ekskursijų vadovai lydės ir globos grupės kelionėje.

Keleiviams iš visų Amerikos ir Kanados miestų bus parūpinti skridimai į Chicago ar New Yorką pagal pageidavimą, su papildomu mokestiu. Prašome teirautis dėl kelionės kainų iš Chicago!

Informacijai ir registracijai kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643
TEL. (312) 238-9787

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU — pirmoji lietuviška kelionių agentūra Amerikoje jau 21 metą sėkmingai organizuoja keliones į Lietuvą ir kitus kraštus. Visuomet sąžiningas ir nuoširdus patarnavimas klientams; teikiama įvairios informacijos; daromi iškviatimai giminių iš Lietuvos; parduodami lėktuvų bilietai skridimams Amerikoje ir į visas kitas šalis; sutvarkomos kelionės laivais ir t.t.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Arrangements Now Have
Been Made For You to Travel
Nearly Two Thousand Years
in Only Eleven Days to the

HOLY LAND
with the Bible as your guide-
book, under the direction of

Father Peter F.
ZEMEIKIS
Pastor, SS. Peter and Paul
Parish, Elizabeth

\$1499 from/to New York March 23rd
Holy Scripture comes alive for you as you walk the Way of the Cross. Your faith takes deeper meaning as you pray where stood the stable in Bethlehem or kneel in the Garden of Gethsemane.
You will gaze out over the Jordan Valley from atop the Mount of Jericho, visit Nazareth, Cana, Mount of Beatitudes, many other places.

PAPAL AUDIENCE
On your return you'll stop for a pilgrim's visit to Rome and a thorough tour of the Vatican and the Eternal City.

The first step is to send in this coupon today. By return mail you will receive a fact-packed folder which tells you what you can expect every moment of an unforgettable experience.

Rev. Peter F. Zemeikis (phone)
SS. Peter and Paul Rectory 352-2271
211 Ripley Place
Elizabeth, N.J. 07206
Dear Father:
Please send your colorful folder:
Name.....
Address.....
City..... Zip.....

Medžiotojų ir žuvautojų klubas Aras sausio 25 surengė popietę Kultūros Židinio mažojoje salėje. Apie medžiokles Afrikoje ir Aliaskoje kalbėjo dr. Kęstutis Valiūnas ir rodė skaidres. Nuotraukoje — klubo pirmininkas Vytautas Alksnis, prelegentas dr. Kęstutis Valiūnas, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, pasižymėjęs meškeriojimas. Dešinėje matome Aliaskos rudojo lokio kailį. Už jo — dramblio iltis. Nuotr. L. Tamošaičio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ ŠVENTĖ NEW YORKE

Lietuvos nepriklausomybės šventė New Yorke paminėta vasario 15, sekmadienį. Minėjimas turėjo dvi dalis — iškilmingas pamaldas ir akademinę dalį Kultūros Židinyje.

Iškilmingos pamaldos
Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. iškilmingas mišias koncelebravo parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis, vikaras kun. Antanas Račkauskas ir svečias pranciškonas Tėv. Placidus Barius, kuris drauge pasakė ir įspūdingą pasmoksą, ryškindamas tikrojo lietuvių prasmę ir aukos prasmę.

Aukos atnešė dvi skautės ir vienas šaulys. Presbiterijoje buvo 7 vėliavos: Amerikos, Lietuvos, ateitininkų, skautų, šaulių, ramovėnų, savanorių kūrėjų. Vėliavų įnešimą tvarkė šauliai.

Mišių metų po komunijos, Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis paskaitė gražią tikinčiųjų malda, kur sujungtos religinės ir patriotinės mintys.

Pakilus giedojimas
Mišių metu giedojė du chorai

— Apreiškimo parapijos ir vyrų choras Perkūnas. Vadovavo abiejų chorų dirigentas Viktoras Ralys.

Pradėjo mišias Apreiškimo parapijos choras, vėliau įsijungė ir Perkūno choras, kuris pagiedojo J. Strolis — Kaip grįžtančius namo paukščius, solo Petras Tutinas; J. Gruodžio — Tėve mūsų ir Maldą — Maldaujame tave, Dieve. Prie jos buvo prijungta malda iš Verdi operos „Likimo galia“ — Šventoji Dievo Motina... Solo giedojė Rasa Bobelytė. Dar giedojė ir kvartetas: Rasa Bobelytė, Birutė Malinauskienė, Petras Tutinas, Viktoras Ralys.

Mišių pabaigoje sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas. Apskritai visas giedojimas buvo pakilus ir nekasdieninis. Labai jau gražiai nuteikė visus tikinčiuosius, kurių buvo pilna bažnyčia.

Kultūros Židiny

Kultūros Židiny tą dieną veikė lietuviška virtuvė, kurią tvarkė Vacys Steponis. Čia visi ga-

lėjo pavalgyti pietus. Jau nuo 12 val. vidurdienio čia vyko gyvas judėjimas.

Sveikinimai ir proklamacijos

Minėjamą trumpu žodžiu 3 val. popiet pradėjo š.m. Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Apolinaras Vebeliūnas. Įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo kun. Jonas Pakalniškis. Pristatyti ir salėje buvę retesni bei garbingesni svečiai.

Kaip įprasta, šitokių iškilmių metu kalba ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Šis jo sveikinimas buvo trumpas. Baigė angliškai, sveikindamas čia susirinkusius amerikiečius.

New Yorko valstybės gubernatoriaus Carey proklamaciją įteikė New Yorko senatorius Martin J. Knorr, kuris kasmet tą proklamaciją išrūpina ir atnešęs ją paskaito. New Yorko miesto burmistro Koch proklamaciją įteikė Walter Ward. Jie abu pasakė ir po sveikinimo kalbėlę.

Senatoriaus Alfonse D'Amato kalba

Šiomet į senatą išrinktas Alfonse D'Amato atvyko pavėlavęs ir pranešė, kad labai skubai. Jis savo kalbą buvo iš anksto pasirašęs. Ji net pateko į Amerikos Balsą ir buvo perduota į okupuotą Lietuvą. Lietuvišką vertimą parūpino dr. J. Lenkaitis. Kalba buvo iš anksto išdalyta spaudai. Tą kalbą Darbininke spausdina atskirai.

Salėje jis pasakė tik santrauką tos kalbos, pasidžiaugė, kad yra kilęs iš emigrantų šeimos. Pasisakė prieš režimą Sovietų Sąjungoje. Rusai esą prispaudė, ir visiem reikia kovoti už tautų išlaisvinimą, už žmogaus sąžinės laisvę. Prisiminė ir tai, kad jis ir dabar kalba apie sąžinės laisvę, kaip ir savo rinkiminėse kalbose.

Senatorius kalbėjo ugingai ir pakiliai. Po kalbos nusifotografavęs tuoj ir išvyko į aerodromą, kad galėtų išskristi į Washingtoną.

Trumpai kalbėjo ir assemblyman iš Woodhaveno Frederick Schmidt, visiem gerai pažįstamas, nes lanko visus pagrindinius lietuvių renginius. Jis perdavė senatoriaus Lento sveikinimus ir išryškino mintį, kad Lietuva ir kiti pavergti kraštai yra lyg kokie įkaitai Sovietų Rusijoje.

Dr. K. Valiūno kalba

Lietuviškai kalbą pasakė VLIKo garbės pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas. Jis palietė ir dabarties aktualijas, palygino ekonominį gyvenimą Lenkijoje ir kitur, kaip tai pakeičia istorinę raidą. Skatino dar labiau padėti Lietuvai, kad ji būtų išlaisvinta. Jo kalbos tekstą spausdinsime kitam Darbininko numerioje.

(nukelta į 8 psl.)

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės šventė Bostone

Amerikos Lietuvių Taryba Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą surengė vasario 15. Penktadienį prieš tai prie Bostono miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos trispalvė. Šios šventės proga Massachusetts gubernatorius Edward J. King išleido specialią proklamaciją, skelbiančią Vasario 16 dieną Lietuvos nepriklausomybės šventę ir ragino visus gyventojus prie tos šventės minėjimo prisidėti.

Vasario 15, sekmadienį, 10:15 val. ryto mišios buvo aukojamos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje okupuotos Lietuvos intencija. Per mišias giedojo solistas Benediktas Povilavičius, o vargonais grojo muz. Jeronimas Kačinskas. Organizuotai ir labai gausiai dalyvavo Lietuvos vyčiai. Ir kitos organizacijos turėjo savo vėliavas. 2 val. popiet vyko tolimesnis minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje. Minėjimą pradėjo ALTo skyr. pirm. inž. Aleksandras Čaplikas. Buvo įneštos vėliavos, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai, prie piano muz. Jeronimas Kačinskas. Maldą sukalbėjo klebonas Albertas Kontautas. Susikaupto minute buvo pagerbti žuvę kovoj už Lietuvos laisvę. Tada programos vadovavimą perėmė dr. Algirdas Budreckis. Ramūnas Ivaška perskaitė Mass. gubernatoriaus proklamaciją. ALTo skyr. vicepirm. inž. Edmundas Cibas supažindino su dienos prelegentu istoriku Vincu Trumpa iš Washingtono, D.C.

Vincas Trumpa istoriškai apžvelgė Lietuvos valstybės atkūrimą. Svečias ukrainiečių atstovas Orest Szczudlak sveikinimo žodžiu pabrėžė lietuvių-ukrainiečių artimus santykius praeity ir bendrą kovą prieš tą patį okupantą — Sovietų Rusiją dabarty. Bostono miesto tarybos narys Raymond Flynn sveikino miesto tarybos vardu. Ramūnas Ivaška perskaitė Bostono burmistro Kevin White proklamaciją. Tada Joe Casper, kuris kandiduoja į Bostono miesto tarybos narius, tarė žodį. Jis pasisakė savo principus, kad jis yra prieš vaikų vežiojimą, prieš abortus, už gražinimą maldos ir mokyklą, už švartų valdžią, prieš korupciją ir t.t. Prašė remti jo kandidatūrą, nes tik bendromis jėgomis galime laimėti. Joe Casper yra trečios kartos lietuvis.

Po oficialios dalies buvo renkamos aukos Lietuvos laisviniui reikalui. Po pertraukos buvo priimta rezoliucija, kuri bus pasiųsta Amerikos vyriausybei ir senatoriam. Meninę programą pradėjo Onos Ivaškiešienės tautinių šokių jaunieji šokėjai montažu „Pavergtą Lietuvą“. Pašoko kelis tautinius šokus, padainavo, o Rūta Kalvaitytė (gal 6-7 metų) padeklamavo: Toli tėvynė mano, — Aloyzo Barono. Solistė Marytė Bizinkauskaitė, akomponuojant James Hay (abu iš Bostono muzikos konservatorijos), labai puikiai padainavo: Tykiai, tykiai, Ko vėjai pučia, Lopšinė, Mano gimtinė ir bisui — Pajūry, pajūry.

Visas minėjimas praėjo labai gražiai. Publikos, kaip bažnyčioje, taip ir salėje buvo daugiau nei praeitais metais. Tai geras reiškinys. Taip pat ir aukų buvo surinkta daugiau.

Skautų vadovų iškyla

Bostono jaunesniųjų skautų „Erelių“ ir „Krokodilų“ būrelių vadai šį rudenį dalyvavo Sudbury upės apžiūrėjimo ekspedicijoje, Concord, Mass. Buvo išsinuomavę du 19 pėdų ilgio laivus. Berniukai irklavo, o tėvai sėdėjo patogiai įsitaisę viduryje laivelio ir šildėsi saulėje. Kelias mylias prieš srovę sunkiai pairklavę, sustojom užkančiam. Valgėm atsivežtus labai didelius sumuštinis, net abiem rankom laikydami. Krante buvo tiek daug uodų, kad negalėjom atsikąsti maisto kartu nesuvalgydami jų du ar tris...

Bostono vilkiukų vadovai vandens iškyloje. Iš k. Andrius Dilba, Tomas Zikas, Tadas Petronis ir Jonas Bričkus. Nuotr. R. Bričkus

Šioj Massachusetts dalygamta neišpasakytai graži: senai, palinkę medžiai, vešlios pievos, o ant kalnelių milžiniški senoviški ūkių pastatai, dar puikiai užsilikę nuo Amerikos revoliucijos laikų. Daug matėme ir visokių paukščių be žvėrelių.

Kai nusibodo irkluoti, tai išsitraukėm meškeres ir, užmovę storiausius sliekus, suleidom kablukus į paplatėjusios upės vandenį. Ten buvo labai daug karošų ir ešerių. Tik imeti, tuoj plūdė paskęsta, ir jau turi! Mes tikrai daug tą dieną žuvų prigaudėm. Buvo labai smagu ir įdomu. Be to, mes išmokom kaip teisingai irkluoti, žuvis ir medžius atpažinti, kartu dirbti ir tinkamai nuo milijono uodų atsiginti. Susipažinę su Concord upe, kitą pavasarį vesime į laivelį kelionę visą Bostono vilkiukų „Vyties“ draugovę. Tai bus mamytėm žuvis, kai suleisim 18 meškerių!

“Krokodilas” Tomas Zikas

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Vyčiai minės Šv. Kazimierą kovo 1. 10:15 val. ryto Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje mišios, o po mišių bendri pūsryčiai salėje po bažnyčią.

Smuikininko Izidorius ir pianisto Vytenio Vasyliūno koncertas įvyks kovo 1 d. 3 val. p.p. First and Second Church salėje, Bostone, Marlboro St. 66.

Bostono skautų Kaziuko mugė įvyks kovo 8 S. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos abiejose salėse.

Minkų radijo valandos renginys, kuriame bus vaidinimas, įvyks kovo 29 d., 3:30 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Valentinos Balsienės iš Toronto, Ont., Kanados, Keramikos darbų parodą balandžio 4-5 rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius.

Dail. Alfonso Dargio kūrinių parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skaučių židinis.

Laisvės Varpo koncertas įvyks balandžio 26, per Atvelykį, So. Bostone Lietuvių Piliečių D-jos salėje.

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 3 Tautinės S-gos namuose 484 E. 4-ją gatvę S. Bostone.

Brocktono Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choro koncertas įvyks gegužės 10, sekmadienį, 3 v. popiet North Junior High School auditorijoje, 108 Oak St., Brockton, Mass.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

“Amber Holidays”

1981 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

kovo 25 — — \$977.00
balandžio 15 — — \$977.00
gegužės 2 — — \$1019.00
gegužės 7 — — \$1019.00
gegužės 13 — — \$1136.00 (su Ryga)
gegužės 21 — — \$1108.00
birželio 4 — — \$1148.00
birželio 18 — — \$1148.00

liepos 6 — — \$1068.00 (su Varšuva)
liepos 20 — — \$1112.00
rugpjūčio 3 — — \$1068.00 (su Varšuva)
rugpjūčio 19 — — \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3 — — \$1148.00
rugsėjo 17 — — \$1059.00
rugsėjo 24 — — \$1059.00
spalio 8 — — \$1019.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRASOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, tel. 617 268-8764

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

PADĖKA A.A. PETRONELE STRIAUSKIENE,

mano mylima žmona, mirė 1981 sausio 30. Palaidota vasario 3 Memorial Park kapinėse St. Petersburg, Floridoje. Nuoširdžiai dėkojame Tėv. K. Butkui, OFM, už sukalbėtas maldas koplyčioje.

Dėkojame prel. J. Balkūnui, Tėv. K. Butkui, OFM, kun. J. Gasiūnui, atlaikiusiems gedulingas pamaldas bažnyčioje už jos sielą.

Nuoširdi padėka draugams, pažįstamiems už gėles, šv. mišių aukas, už aukas Lietuvių Fondui.

Ypatinga padėka prel. J. Balkūnui, Tėv. K. Butkui, OFM, už palydėjimą į kapus ir pasakytą pamokslą.

Dėkojame visiems už atsilankymą koplyčioje, dalyvavimą bažnyčioje ir palydėjimą į amžiną poilsio vietą, išreiškusiems užuojautą mūsų liūdesio valandoje žodžiu, raštu ir per spaudą.

Nuliūdęs vyras Jonas ir Gasparas Velička

Brangiam draugui

BRONIUI ENDRIUKAIČIUI

mirus, dukrai Astai, žentui Algiui Česonui ir anūkams: Broniui, Linui ir Jurguiui reiškiame gilią užuojautą.

Paulius ir Valė Gaubiai
bei dukra Gražina su šeima

Pacific Palisades, Calif.

A.A. MERCELINUI SENULIUI

mirus, žmonai Kristinai, dukrai Sigutei ir sūnui Mindaugui reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Joana ir Antanas Pumpučiai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spauštuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Ši savaitgalį Kultūros Židiny: vasario 28, šeštadienį, kaukių balius. Rengia New Yorko ateitininkai.

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje bus kovo 8, per Kaziuko mugę, ir kovo 29, per jaunimo rekolekcijas, kurias ves kun. dr. K. Trimakas.

Užgavėnių kaukių balius, rengiamas New Yorko ateitininkų, įvyks šį šeštadienį, vasario 28, Kultūros Židinyje. Pradžią 8 v.v. Gros Amour orkestras. Pasirodys New Yorko jaunimo chorelis — "Ant trečio". Vyks kaukių paradas. Vaisės bus namie pagamintos. Visi kviečiami iš anksto rezervuoti stalus.

"Tolimieji žvaigždynai" yra šių metų užgavėnių kaukių balius tema. Baliaus rengėjai kviečia visus, jaunus ir senus, ateiti su kaukėmis. Laukiama gyvūnų iš tolimųjų planetų bei žvaigždynų, astronautų, karališkų erdvės valdovų.

Medžiotojų ir žuautojų klubo Aras pirmininkas Vytautas Alksninis praneša, kad klubo narių susirinkimas bus kovo 1, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ruošia Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą kovo 1, sekmadienį, 2:30 v. popiet centro patalpose, 307 W. 30th Street, Manhattane. Minėjime dalyvaus ir žodį tars Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis.

Skautų-čių tėvai prašomi draugovių sueigų metu vasario 28 dalyvauti trumpame pasitarime, kur bus kalbama apie pasirušimą Kaziuko mugę ir apie mugės tvarką.

E. Legeckienės išleistuvės ryšium jos išsikėlimu į Chicago rengiamos kovo 7, šeštadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio mazoje salėje. E. Legeckienė aktyviai reiškėsi LB Queens apylinkėje ir buvo valdybos narė, LMK Federacijoje ir New Yorko klube bei eilėje kitų organizacijų. Jai parduodant namą ir išvykstant gyventi pas dukrą prie Chicago, išleistuvės rengia LB Queens apylinkėje ir LMK Federacijos New Yorko klubas. Kas nori išleistuvėse dalyvauti, prašomi registruotis dienos metu pas Moterų Klubą pirmininkę Genę Donohue — tel. 849-7073, vakarais pas Eugeniją Treimanienę — 847-1681, arba pas Jurgį Zabielskį — 358-9546.

Moterų Sąjungos 29 kp. blynų baliuje ir Angelių Karalienės parapičių įsijungimo į Apreiškimo parapijos gyvenimą vaišių programoje dalyvaus akt. Vitalis Žukauskas. Ši šeiminikiška šventė bus kovo 1, šį sekmadienį, 12 val. Apreiškimo parapijos salėje.

V. s. Irena Kerelienė, LSS-gos vyr. skautininkė, dalyvaus New Yorko skautų, skaučių rengiamose dvidešimtoje Kaziuko mugėje. Mugės išvakarėse ji turės progos susipažinti su Neringos tunto vadovėmis ir sesėm židinetėm ta proga ruošiamoje vakaronėje.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, buvo išvykęs į Washingtoną, kur vasario 18 JAV atstovų rūmuose, kai ten buvo minima Lietuvos nepriklausomybės šventė, sukalbėjo invokaciją.

LMK Federacijos New Yorko klubas Atvelykio popietę rengia balandžio 26 Kultūros Židinyje. Per vaisės bus laimėjimams leidžiami dail. Ringailės Zotovienės ir dail. Prano Lapės paveiks-lai.

Kaziuko mugę, rengiama New Yorko skautų-skaucų, bus kovo 8 Kultūros Židinyje. Mugės metu veiks lėlių teatras. Sesės skautės mažiesiems mugės lankytojams paruosė "Pupos pasaką". Jom vadovauja v. sl. Rasa Vilgalytė.

Marytės Dudutienės sūnus Juozas ir Marija Dudučiai augina dukrą Melanie Annie. Dabar susilaukė antros dukros, kuriai duotas vardas Lori Ann. Vasario 22 Kultūros Židinyje buvo gražios krikštynos, kuriose dalyvavo giminės ir draugai.

Bronius Endriukaitis, gyvenęs 87 Street, Woodhavene, 78 metų, mirė vasario 21. Buvo pašarvotas M. Šalinskienės šermeninėje. Palaidotas vasario 24 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko dukra Asta Česonienė. Velionis buvo Suvalkijos ūkininkas, į Ameriką atvykęs po antrojo pasaulinio karo.

Dingo Kultūros Židiny nuo scenos Lietuvos Laisvės statulos spalvota nuotrauka, kuri buvo naudojama per Vasario 16-tos minėjimą. Ji buvo pritvirtinta prie raudonojo skydo dešinėje ir stovėjo pačiame scenos centre. Nuotrauka yra didelė, kokio 2 pėdų pločio, 8 pėdų aukščio. Ji buvo iš kitur pasiskolinta. Gal kas kur matė, gal kas pasiėmė kaip tariamai nereikalingą daiktą. Prašom grąžinti Darbininko redakcijai. Galima paklikti prie durų.

New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai atlieka dalį programos Vasario 16-osios minėjime. Kairėj chorui fleita pritaria Rasa Bobelytė. Nuotr. L. Tamošaičio

Tradicinėje Kaziuko mugėje vyr. skautės židinetės turės lietuviškos tautodailės dirbinių stalą. Kas turi parduoti audinių, gintarų ir medžio drožinių, prašomi kreiptis į Živilę Juriene, tel. 441-7831.

Birutės Kidolienės siuvinėtų gobelenų ir Prano Baltuonio šaknų skulptūrų paroda rengiama balandžio 25-26 Philadelphia. Parodą rengia ir globoja Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos tėvų komitetas.

Dr. Tomo Remeikio knygos "Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980" pristatymas dėl vykstančių sporto rungtynių iš kovo 21 nukeliamas į balandžio 4. Pristatymas bus Kultūros Židinio apatinėje salėje. Rengia Liet. Fronto Bičiulių New Yorko sambūris.

Greitu laiku pašto tarifas bus pakeltas iki 18 centų. Darbininko skaitytojai, dar neapsimokėję už 1980 ir 1981 metus, prašomi skubiai apsimokėti. Taip bus išvengta susirašinėjimo, taip bus sutaupyta laiko ir išlaidų.

1981 tautinis almanachas — Brazilijos lietuvių paruoštas kalendorius su įvairiais pasiskaitymais ir žiniomis. Almanachą redagavo kun. Petras M. Urbaitis su "Mūsų Lietuvės" laikraščio redakciniu kolektyvu. Almanachas didoko formato ir gausiai iliustruotas nuotraukomis iš saleziečių gyvenimo ir lietuvių veiklos. Gaunama ir Darbininko administracijoje. Kaina 2 dol.

Elzbieta Rossolimo, gyvenusi Stag Street, Brooklyne, mirė vasario 18. Buvo pašarvota M. Šalinskienės šermeninėje, palaidota vasario 20 iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Liko sūnus Petras. Ji buvo lietuvių, į Ameriką atvykusi po karo kaip tremtinė.

MONY — Dr. M. Siemonaitis, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Woodhavene išnuomojamas 5 kambarių butas prie parko. Skambinti 847-5522 arba 296-7322.

Lietuviai šachmatininkai, stumdykite savo pėstininkus!
NEW YORKO ATLETŲ KLUBAS RUOŠIA RYTŲ APYGARDOS PABALTIEČIŲ TURNYRĄ
 Kovo 21 ir 22 d.d.
 Kultūros Židinyje

Kviečiami dalyvauti visi lietuvių šachmatininkai iš Rytų pakraščio miestų: Bostono, Baltimorės, Hartfordo, Washingtono, D.C., Philadelphia ir kt. Ypatingai kviečiami newyorkiečiai padėti apginti savo vietovės garbę. Jei kada esate stumdę bokštą ar žirgą, tikrai patirsite didelio pasitenkinimo dalyvaudami šiame pabaltiečių turnyre. Dėl informacijų kreiptis pas Atletų klubo šachmatų sekcijos vadovą Arūną Simonaitį tel. 212 848-5218 (po 8 val. vak.) arba skubiai rašykite: A. Simonaitis, 104-40, 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11419

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ NEW YORKE

(atkelta iš 7 psl.)

Dainuoja Maironio mokykla

Po pertraukos, atitraukus uždangą, scenoje pasirodė Maironio lituanistinės mokyklos vaikai, pasipuošę tautiniais drabužiais. Jų galėjo būti kokia 70-80. Tai mokyklos choras, kuriam vadovauja muzikė Nijolė Ulėnienė. Choras išpūdingai padainavo penkias dainas: Lietuva brangi — J. Naujalis, Mano tėvynė — J. Bertulio, Devynbalsė — M. Naviko, Norėčiau skristi — K. Norvaišos, Grįšim, grįšim — F. Strolis. Pradėjo nedrąsiai, bet paskui įsismagino ir dainavo labai nuotaikingai. Ypač visus linksmai nuteikė patys mažieji dainininkai natūraliu savo reagavimu į aplinką.

Dainavimui akomponavo pati mokytoja Nijolė Ulėnienė, ir fleita gražiai dar pritarė Rasa Bobelytė. Tai įnešė daug įvairumo ir spalvos į visą dainavimą.

Šoka Tryptinis

Antroje dalyje pasirodė ir New Yorko tautinių šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Akordeonu šokius palydėjo Antanas Razgaitis. Tryptinis metai iš metų pasirodo šios šventės programomis.

Pradžioje pašoko suktutę, žiogelį, dzūkų polką, antroje dalyje — siuntė mane motinėle, blezdinginį jonkelį, suk, suk ratelį. Šokius atliko su gyvu temperamentu ir grakštumu.

Šokių pertraukėlės metu buvo perskaityta rezoliucija. Ją paskaitė Rasa Bobelytė, kuriai tikrai buvo nemažai darbo. Ji buvo ir programos vedėja, kalbėjo labai gražiai lietuviškai ir angliškai. Ji net šoko Tryptinyje. Taip jai teko bent kelis kartus, paskelbus šokį, skubėti prie šokėjų ir įsijungti į jų eiles.

Pabaigos žodis

Pabaigoje N. Ulėnienė, J. Matulaitienė ir R. Bobelytė buvo apdovanotos gelėmis. Pirminin-

A. a. Adolfui Gasiūnui Chicagoje mirus, jo brolis Stasys Gasiūnas Tautos Fondui paukojo 100 dol. Fondo vadovybė už auką nuoširdžiai dėkoja.

kas A. Vebeliūnas padėjo visiem už talką ir sėkmingą pravedimą.

Sceną dekoravo P. Jurkus. Raudoname skyde buvo didelė Laisvės statulos nuotrauka. Kai-

LIETUVIŠKA MUZIKA PER N.Y. TIMES RADIO STOTIS

Vasario 16 New York Times radio stotis — WQXR FM ir WQXR AM Listening Room programoje, nuo 10 iki 11 val., prisiminė Lietuvos nepriklausomybės šventę ir ta proga transliavo lietuvišką muziką. Programai vadovavo Robert Sherman.

Tą dieną buvo švenčiamas ir atkeltas Washingtono gimtadienis. Pradžioje jis ir buvo labai trumpai paminėtas, — padainavo vieną dainą ir pagrojo senovišką maršą.

R. Sherman pabrėžė, kad Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas jau tapęs tradicija. Prisiminė Lietuvos praeitį, kad Vilnius, sostinė, esąs kultūrų susikirtimo centras, kad jo motina esanti gimusi Vilniuje. Paminėjo, kad šią programą padėjo parengti dr. Jonas Lenktaitis, kuris parinko dalį muzikos ir paskolino plokštelių.

Pradžioje buvo muzika iš senojo Vilniaus — pagrojo du Macei Radziwill sukomponuotus polonezus. Toliau buvo sugrotas Lietuvos himnas, orkestruotas J. Karnavičiaus. Toliau kompozitorės Salomėjos Čerrienės daina — Už Lietuvą. Ją atliko muzikės-dirigentės Alice Stephens vadovaujamas Chicago ansamblis. Kauno muziejaus varpai paskambino — O! kas sodai, do sodeliai; solistas Antanas Kučingis padainavo J. Tallat-Kelpšos — Kur lygūs laukai, Čiurlionio ansamblis Clevelande pagrojo A. Mi-

rėje buvo suburta Mindaugo laikų atributai ir Mindaugo vainikavimosi data, dešinėje Vasario 16 data. Visa kompozicija buvo grafiškai apjungta. Iš abiejų šonų ant scenos galinių draperijų buvo padarytos didelės rozetės, panašios į lietuviškų kryžių viršūnes.

Pabaigos pastabos

Minėjimas užtruko tik 3 val. su pertrauka. Praėjo sklandžiai ir buvo stamantrus, tvarkingas. Žmonėm neįkyrėjo, neprailgo. Tik gaila, kad neveikė garsia-kalbių sistema. Pradžioje parodė šiek tiek gyvybės, paskui visai nutilo. Tai įnešė daug netvarkos, nes svečiai amerikiečiai yra pripratę kalbėti į mikrofonus, ir dabar ši netvarka juos trukdė.

Nekartą nutinka, kad mikrofonai neveikia. Bet kaip tai gali būti, juk tiek turime inžinierių, technikų, elektrikų, argi negalima taip padaryti, kad mikrofonai veiktų bent didžiųjų švenčių metu. Kas nors turi suprasti jų veikimo principus ir turi budėti programų metu, kad nebūtų tokių gedimų.

Apie dar veikė baras, užkandinė. Susirinkę dar pasižmonėjo gerą valandėlę. Rengėjai visą laiką rinko aukas. Apie tai jie paskelbs savo keliu. (p.j.)

kulskio sukomponuotą lietuviškų šokių suitą, panaudodamas liaudies instrumentus. Šia proga programos vedėjas paaikšino, kas yra kanklės. Solistė Aldona Stempužienė padainavo St. Šimkaus Lopšinę, — orkestrui dirigavo D. Lapinskas. Solistas Jonas Stasiūnas padainavo — Oi šeriau šeriau juodberį žirgelį. Lietuvos ansamblio tautiniai instrumentai atliko Pirslio polką. Pabaigai sugrojo A. Račiūno 6-toji simfonijos pirmą dalį — Adagio rusticamente. Grojo Vilniaus filharmonijos orkestras, dirigavo J. Domarkas.

Programos vedėjas pranešė, kad dar turys parengtos lietuviškos muzikos ir ji būsimi perduota vasario 17 pirmos valandos gale. Tą dieną jis vėl prisiminė, kokia proga transliuojama lietuviška muzika. Dabar buvo transliuojami pianisto Andriaus Kuprevičiaus įrašai iš jo išleistos plokštelės. Čia buvo M. K. Čiurlionio, St. Šimkaus, V. Bacevičiaus, J. Švedo kūriniai.

Dr. J. Lenktaitis jau dabar tariasi, kad ir kita kuria proga būtų transliuojama lietuviška muzika. Programos vedėjas tai yra pažadėjęs.

Visi, kurie girdejo, prašomi parašyti padėkos laiškelius. Jie gali būti trumpi ir neformalūs, tačiau pageidaujama, kad tų laiškų būtų daug. Rašyti: Robert Sherman, WQXR Radio Station, New York, N.Y. 10036.

KAUKIŲ BALIUS

ĮVYKS VASARIO 28, ŠEŠTADIENĮ, 8 V.V. KULTŪROS ŽIDINY, 341 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N.Y.

ATEIKITE SU KAUKĖMIS!

KAUKIŲ TEMA — "TOLIMIEJI ŽVAIGŽDYNAI"

Už geriausias kaukes bus duodamos premijos įėjimo auka:

suaugusiems — 15 dol.
 studentams ir moksleiviams — 8 dol.

STALUS UŽSISAKYTI PAS:

NEW YORKE
 Br. Bobelį — 212 647-6637
 P. Ažuolienę — 212 296-1205
 P. Tutiną — 212 647-1406
 B. Radzivanienę — 212 441-2304

LONG ISLAND

L. Vainienę — 516 261-3780

NEW JERSEY

A. Rygeliene — 201 838-4483

RENGIA IR VISUS ATSLANKYTI Kviečia

NEW YORKO ATEITININKAI

Kviečiame visus atsilankyti į

XX-JĄ

NEW YORKO SKAUTŲ-SKAUCIŲ RENGIAMĄ

KAZIUKO MUGĖ

š.m. kovo 8 d. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

12 val. jaunimo pamaldos
 Tuoj po pamaldų — mugės atidarymas

BUS:

— Neringos ir Tauro tuntų ir Vilijos židinio prekystaliai
 — Lietuviško gintaro, audinių, medžio ir odos dirbinių

VEIKS:

— Vyr. skaučių kavinė
 — Tėvų komiteto valgykla
 — Lėlių teatras
 — Žaidimai, loterijos

Laukiame visų!

NEW YORKO SESĖS IR BROLIAI